

Weten. Kunnen. Willen.

Onderzoek naar doeltreffendheid van het Lingewaardse jeugd- en jongerenwerk

Naam
Universiteit
Studierichting
Studentnummer
Vak
Begeleider universiteit
Opdrachtgever
Begeleider extern
Datum

S.D. den Dunnen
Universiteit Twente
Bestuurskunde
0070246
Bacheloropdracht
Dr. A. Timmermans
Gemeente Lingewaard, Rekenkamercommissie
Mr. E.A.M. Masselink
15-06-2007

Weten. Kunnen. Willen.

Onderzoek naar doeltreffendheid van het Lingewaardse jeugd- en jongerenwerk

Door: S.D. den Dunnen, in opdracht van de rekenkamercommissie van gemeente Lingewaard, juni 2007

Beste lezer, voor u ligt het onderzoeksrapport van mijn bachelorstage. Ik ben Stefanie den Dunnen, studente bestuurskunde aan de universiteit Twente. Ik heb mijn onderzoek uitgevoerd ten behoeve van de rekenkamercommissie van gemeente Lingewaard en heb daar de doeltreffendheid van het beleid omtrent jeugd- en jongerenwerk onderzocht. Ik heb dit onderzoek in drie maanden uitgevoerd, deels bij gemeente Lingewaard waar ik bij de griffie op de afdeling werkzaam was, deels thuis en deels 'op straat'. Ik heb literatuur over jongerenwerk en beleidsdocumenten gelezen, gesprekken met betrokken medewerkers gevoerd en ik heb de jongeren bij de jongerencentra en op straat opgezocht. De resultaten van dit onderzoek zijn zonder twijfel kleurrijk en interessant en geven hopelijk een goed bruikbaar antwoord op de vraag in hoeverre het jeugd- en jongerenwerk in gemeente Lingewaard doeltreffend is.

Graag wil ik bedanken: alle medewerkers van gemeente Lingewaard – de griffie en de rekenkamercommissie in het bijzonder – voor de leuke stagetijd die ik heb gehad, Ed Masselink en Louis Dolmans voor de begeleiding vanuit gemeente Lingewaard, Arco Timmermans voor de begeleiding vanuit de universiteit, Ringo Ossewaarde voor het 'meelezen' en tot slot iedereen die zijn medewerking aan dit onderzoek heeft verleend, dank jullie wel allemaal! Beste lezer, ik wens u veel plezier met het lezen van mijn bevindingen.

Stefanie den Dunnen

Samenvatting	06
1. Inleiding	07
2. Jeugd- en jongerenwerk in gemeente Lingewaard	08 - 16
2.1 Inleiding	09
2.2 Introductie jongerenwerk	09
2.3 Beleidsvisie jongerenwerk 2004	10 - 11
2.4 Uitvoering	11 - 12
2.5 Gemeentelijke situatie 2007	12 - 16
2.5.1 Historie	
2.5.2 Begrotingscyclus 2007	
2.6 Slot	16
3. Doelbereiking en doeltreffendheid	17 - 36
3.1 Inleiding	18 - 19
3.2 Theorie versus beleid	19 - 21
3.3 Beleid versus praktijk	21 - 27
3.3.1 Randvoorwaarden	
3.3.2 Pijlers	
3.3.3 Maatregelen	
3.3.4 Bureau Jeugdzorg	
3.3.5 Overlast door hangjongeren	
3.4 Meningen direct betrokken actoren	28 - 35
3.4.1 Wethouder	
3.4.2 Beleidsmedewerker	
3.4.3 Directeur Stuw	
3.4.4 Jongerenwerkers	
3.4.5 Beheerders	
3.4.6 Jongeren	
3.4.6.1 Onderzoeksopzet	
3.4.6.2 Onderzoeksresultaten	
3.4.6.3 Conclusies	
3.5 Slot	35 - 36
4. Conclusies en aanbevelingen	37 - 41
Referentielijst	42 - 43
Bijlagen	I - XI (44 e.v.)

Dit onderzoek is in opdracht van de rekenkamercommissie van gemeente Lingewaard uitgevoerd en betreft de mate van doeltreffendheid van het jeugd- en jongerenwerk in gemeente Lingewaard. De centrale vraag van dit onderzoek luidt: *In hoeverre is het huidige beleid van gemeente Lingewaard omtrent het jeugd- en jongerenwerk doeltreffend?* Deze vraagstelling is opgesplitst in drie deelvragen: 1) Wat doet het jongerenwerk in gemeente Lingewaard, welk beleid is er van toepassing en hoe wordt dit uitgevoerd? 2) In hoeverre worden de doelstellingen van het beleid bereikt, zowel feitelijk als in de beleving van de direct betrokken actoren? 3) Welke oorzaken liggen ten grondslag aan het succes of wel falen van het beleid en waar liggen verbetermogelijkheden?

Deze vragen zijn beantwoord door middel van het lezen van literatuur over jongerenwerk, het lezen van documentatie van gemeente Lingewaard en welzijnsstichting Stuw (de uitvoeringsorganisatie van het jongerenwerk) en het voeren van gesprekken met direct betrokken actoren: de wethouder, de beleidsmedewerker, de directeur van Stuw, de jongerenwerkers, de beheerder en de jongeren zelf.

De conclusie luidt dat de doelstellingen van het beleid niet volledig behaald worden en het beleid niet voldoende doeltreffend is vanwege een vijftal problemen:

- 1) het nog niet bereikt hebben van overeenstemming over de exact op te leveren prestaties van het jongerenwerk,
- 2) het dit jaar niet volledig vorm gegeven hebben aan de doelstellingen van het beleid,
- 3) het niet bereiken van een belangrijk deel van de doelgroep, en
- 4) het niet langer kunnen werken onder de huidige omstandigheden door de jongerenwerkers/ beheerder en de directie van Stuw
- 5) de ontevredenheid van de doelgroep.

Aanbevelingen luiden:

- 1) herbezin op het beleid omtrent jongerenwerk in nauwe samenwerking met Stuw en formuleer de doelen SMART,
- 2) beslis na de herformulering van het beleid of het budget aangepast dient te worden,
- 3) beslis op welke manier de doelgroep die nu niet bereikt wordt, in de toekomst wel bereikt gaat worden,
- 4) maak een voorlopige beslissing als antwoord op de noodkreet vanuit Stuw: breidt het jongerenwerk uit door meer budget beschikbaar te stellen of sluit een jongerencentrum en
- 5) houd een wensen en behoeften onderzoek onder de Lingewaardse jongeren en kijk aan welke wensen/ behoeften vorm gegeven kan worden.

De aanleiding van dit onderzoek vormt het Werkplan 2006 van de rekenkamercommissie van gemeente Lingewaard. Daarin was vastgelegd dat er onderzoek gedaan moest worden naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het jeugd- en jongerenwerk. De rekenkamercommissie heeft het onderzoek naar doeltreffendheid door mij laten uitvoeren en gaf daarbij aan een inzicht te willen verkrijgen in het beleid omtrent het jeugd- en jongerenwerk en de uitvoering daarvan. Daarbij waren zij tevens bijzonder geïnteresseerd in de mening van de doelgroep van dit beleid.

De doelstelling van dit onderzoek is het bieden van een inzicht in het huidige beleid en de mate van doeltreffendheid ervan. Het directe belang van dit onderzoek is het verkrijgen van een antwoord op de kennisvraag van gemeente Lingewaard. Het algemene belang is dat inzicht in de doeltreffendheid van het beleid omtrent jongerenwerk democratische controle op dat beleid mogelijk maakt. Dit is wenselijk omdat het uitvoeren van deze controle immers de taak is van de gemeenteraad, waarbij zij wordt ondersteund door de rekenkamercommissie. De wetenschappelijke relevantie ligt opgeslagen in het bieden van een verklaring voor het succes ofwel falen van het beleid.

De centrale vraagstelling luidt: *“In hoeverre is het huidige beleid van gemeente Lingewaard omtrent het jeugd- en jongerenwerk doeltreffend?”* Deze vraagstelling is opgesplitst in drie deelvragen:

1. Wat doet het jongerenwerk in gemeente Lingewaard, welk beleid is er van toepassing en hoe wordt dit uitgevoerd? (Hoofdstuk 2)
2. In hoeverre worden de doelstellingen van het beleid bereikt, zowel feitelijk als in de beleving van de direct betrokken actoren? (Hoofdstuk 3)
3. Welke oorzaken liggen ten grondslag aan het succes of wel falen van het beleid en waar liggen verbetermogelijkheden? (Hoofdstuk 4)

Toelichting: Het huidige beleid vormt onderwerp van onderzoek, maar voor het verkrijgen van een goed inzicht hierin, worden ook de ontwikkelingen vanaf de gemeentelijke herindeling in 2001 weergegeven. Omdat de verschillende dorpskernen in gemeente Lingewaard een eigen dynamiek kennen, worden waar mogelijk de resultaten van dit onderzoek niet alleen voor heel Lingewaard gegeven, maar ook afzonderlijk per dorpskern. Verder geldt dat doeltreffendheid ofwel effectiviteit de mate is waarin een bepaald beleid bijdraagt aan het bereiken van een bepaald doel. Eerst moet dus de mate van doelbereiking worden onderzocht en vervolgens in hoeverre deze doelbereiking te danken is aan het beleid.¹

¹ Bressers, H., A. Hoogerwerf (1995). *Beleidsevaluatie*, Alphen aan de Rijn: Samson H.D. Tjeenk Willink

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de deelvraag beantwoord: *"Wat doet het jongerenwerk in gemeente Lingewaard, welk beleid is er van toepassing en hoe wordt dit uitgevoerd?"* Hiertoe wordt in paragraaf 2 een introductie op het jongerenwerk gegeven, in paragraaf 3 wordt het beleid behandeld dat van toepassing is, in paragraaf 4 wordt de uitvoering weergegeven en in paragraaf 5 volgt een beschrijving van de gemeentelijke situatie in 2007, alsmede een overzicht van de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden vanaf de gemeentelijke herindeling in 2001. Bij het beantwoorden van deze deelvraag is gebruik gemaakt van de documentatie van gemeente Lingewaard en zijn gesprekken gevoerd met verschillende betrokken medewerkers.

2.2 Introductie jeugd- en jongerenwerk

Het jeugd- en jongerenwerk is gericht op jongeren van 12-23 jaar en biedt jongeren ontspanning en recreatie aan, maar ook hulp en advies. Het jongerenwerk kent zowel accommodatiegebonden als ambulante werk. In gemeente Lingewaard zijn drie accommodaties/ jongerencentra in de drie grotere kernen Bemmeloord, Gendeloord en Huissen, waarbij de jongerenwerkers de invulling van hun takenpakket afstemmen op de lokale situatie. De jongerencentra vormen tevens de uitvalsbasis voor het ambulante werk. In een jongerencentrum zijn een professioneel jongerenwerker en een beheerder werkzaam en kunnen jongeren 'inlopen'; ze kunnen gratis koffie en thee drinken, spellen spelen en gewoon gezellig kletsen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in leeftijdsgroepen. Het heeft ook een JIP-functie (jongereninformatiepunt); jongeren kunnen informatie verkrijgen over onderwerpen zoals drugs, alcohol en SOA's. De jongerenwerker begeleidt de jongeren en helpt hen wanneer zij met vragen en problemen zitten en kan hen ook doorverwijzen naar de juiste hulpverleningsinstanties. Regelmatig worden er activiteiten georganiseerd in en buiten het jongerencentrum, soms specifiek voor bepaalde leeftijdsgroepen of voor jongens of meiden. De jongerenwerkers kunnen hiervoor samenwerken met bijvoorbeeld middelbare scholen en sport- en cultuurverenigingen. Zij worden ondersteund door vrijwilligers die meehelpen met het organiseren of bedenken van activiteiten. Er wordt hiertoe één maal per maand een vrijwilligersvergadering gehouden. Ook lopen er vrijwel altijd stagiaires mee. Het ambulante jongerenwerk houdt in dat jongerenwerkers de groepen buiten op straat opzoeken. Vaak wordt hen op de groepen gewezen door politie of buurtbewoners vanwege de overlast die de groepen veroorzaken, waarop zij de jongeren kunnen aanspreken en hun wellicht kunnen betrekken bij de activiteiten en inloopgelegenheden die de accommodaties aanbieden. Tenslotte houdt het jongerenwerk zich bezig met preventieprojecten, het mede tot stand laten komen van JOP's (jongerenontmoetingspunten) en het opzetten en onderhouden van netwerken (zoals het 12+ netwerk, zorgteams en wijkplatforms). Het beleid omtrent het jeugd- en jongerenwerk wordt opgesteld door gemeente Lingewaard en de uitvoering ervan ligt in handen van welzijnsstichting Stuw.

2.3 Beleid

Het huidige beleid omtrent jeugd- en jongerenwerk is tot stand gekomen in 2004 en maakt deel uit van het integrale jeugdbeleid van gemeente Lingewaard. Bemmelen, Gendt en Huissen waren vóór 2001 drie afzonderlijke gemeenten, die in 2001 samengevoegd zijn tot gemeente Lingewaard, waarna een nieuw, gezamenlijk jeugdbeleid werd ontwikkeld. De toenmalige gemeenteraad stelde een algemeen beleidskader vast. Een eerste invulling hiervan is gegeven bij de startnotitie IOJB door beleidsmedewerkers van jeugdbeleid, die vervolgens uitgewerkt is in het IOJB ontwerpplan 2003-2007. Dit plan staat als een huis, waarvan het jeugd- en jongerenwerk een kamer is. Bij de beleidscyclus van het jongerenwerk wordt het IOJB als basis dan ook niet meer ter discussie gesteld. (Het IOJB wordt binnenkort wel geëvalueerd, maar dat terzijde). De kamer van het jongerenwerk is de beleidsvisie jongerenwerk 2004, opgesteld door beleidsmedewerkers van jeugdbeleid. De kamer wordt tot nu toe, evenals het IOJB, als gegeven beschouwd. Welk behang er in komt, staat wel regelmatig ter discussie, bijvoorbeeld wanneer de programmabegroting ieder jaar wordt vastgesteld en wanneer er ieder jaar voorwaarden aan Stuw gesteld worden.

Het **algemeen beleidskader** van de beleidsvisie jongerenwerk 2004 staat op drie pijlers: het geïntegreerde jongerenbeleid, de participatie van jongeren en het bieden van kwaliteit, continuïteit en veiligheid. De **algemene doelstelling** is het begeleiden, stimuleren, organiseren en uitvoeren van activiteiten, projecten en realiseren van voorzieningen die afgestemd zijn op de leefwereld van de Lingewaardse jongeren en voorts alles dat rechtstreeks of zijdelings daarmee verband houdt of dit bevordert. Een **aanvulling** daarop is dat het jongerenwerk moet kunnen signaleren, informeren, opvangen en begeleiden, die jongeren die in een achterstandssituatie of problemen dreigen te raken en een dusdanige kennis moet hebben van de sociale kaart dat er adequaat doorverwezen kan worden. De **concrete doelstellingen** zijn het organiseren van recreatieve activiteiten, het bevorderen van participatie, het actief benaderen van jongeren, het zorgen voor aansluiting van verschillende leefvelden, het geven van informatie en advies en het adequaat kunnen doorverwijzen naar hulpverleningsinstanties wanneer dit nodig is. De **visie** is dat er activiteiten ter ontspanning en educatie moeten worden aangeboden aan jongeren tussen 12 en 23 jaar en jongeren geholpen worden bij hun ontwikkeling in hun leefomgeving. Daarbij worden de taken recreatie, educatie, hulp en opvang onderscheiden. De **functies** zijn het zorgen voor ontmoeting/ recreatie voor groepen jongeren en het actief kunnen toe leiden van jongeren naar het zorgcircuit. Daarbij is het nodig dat er een inventarisatie van jongeren, voorzieningen en actuele zaken plaatsvindt, externe werkrelaties met relevante partners (bijv. met jeugdzorg, politie) ontwikkeld en onderhouden worden en er een interne organisatie is waar werkbesprekingen en inhoudelijke begeleiding van de jongerenwerkers mogelijk is. **Voorwaarde** is dat er per accommodatie één vaste jongerenwerker en één beheerder werkzaam zijn, die ondersteund worden door vrijwilligers. Het is wenselijk dat deze vrijwilligers uit zowel jongeren (de doelgroep) als volwassenen (buiten de doelgroep) bestaan. Tevens wordt een genormeerde formatieomvang van 6 fte wenselijk geacht in vergelijking met het landelijk gemiddelde. **Verder** kan of moet het jongerenwerk een rol spelen bij het realiseren van drie doelen van het IOJB: het geven van voorlichting en informatie over risicovol gedrag aan jongeren van 12-18 jaar, het voorzien in een vrijetijdsaanbod voor jongeren van 12-23 jaar en het versterken van het preventieve beleid op het gebied van jeugdcriminaliteit en daarmee een bijdrage leveren aan het bereiken van het einddoel van het IOJB: jongeren een dusdanig bagage meegeven dat zij gelukkig en zelfstandig volwassen kunnen worden. Hiermee moet ook de inzet van

Bureau Jeugdzorg² zo veel mogelijk voorkomen worden. **Maatregelen** worden ook genoemd in de beleidsvisie, maar omdat de meeste doelen geformuleerd zijn als acties, zijn deze vaak niet te onderscheiden van maatregelen. In elk geval, genoemd worden: het organiseren van activiteiten, het verzorgen van inloopgelegenheden, het verrichten van ambulante werk, het onderhouden en opzetten van netwerken, het realiseren van JIP's in de jongerencentra, het opzetten van preventieprojecten, het bezitten van de kennis van de sociale kaart door de jongerenwerkers en het mede realiseren van JOP's en skatebanen.³

Er wordt een hele hoop gezegd over het jongerenwerk, maar **kort door de bocht** houdt dit alles in dat het jongerenwerk de opvang van de jongeren op straat verzorgt door middel van het accommodatiegebonden en ambulante werk, waardoor de jongeren minder overlast op straat veroorzaken (omdat ze in de jongerencentra zijn en zich minder hoeven te vervelen) en minder vaak een beroep hoeven te doen op de geïndiceerde jeugdzorg (omdat ze in een eerder stadium al geholpen worden), waardoor ze uiteindelijk zelfstandig en gelukkig in het leven komen te staan (het einddoel van het integrale jongerenbeleid). De doelen en maatregelen etc. uit de beleidsvisie, worden in hoofdstuk 3, voorafgaand aan het achterhalen van de mate van doelbereiking, schematisch weergegeven.

2.4 Uitvoering

Zoals al eerder opgemerkt, wordt de uitvoering van het jongerenwerk verzorgd door welzijnsstichting Stuw. Het beleid wordt, voordat er tot uitvoering wordt overgegaan, geconcretiseerd. De doelen uit de beleidsvisie zijn veelal algemeen geformuleerd en kennen geen startwaarden en gewenste waarden. Ieder jaar vindt een vertaling van deze doelstellingen naar concrete voorwaarden plaats, waarvan het behalen ieder jaar geëvalueerd wordt. De gedachte hierachter is dat de doelstellingen uit de beleidsvisie behaald worden wanneer de concrete voorwaarden behaald worden. Hierop wordt in hoofdstuk 3 teruggekomen. Deze 'uitvoeringscyclus' is als volgt opgebouwd:

Fase 1: Voorbereiding → Wanneer het budget voor het jongerenwerk is vastgesteld door de gemeenteraad (verder te noemen: de raad), vindt er overleg plaats tussen de beleidsmedewerker van jeugdbeleid die zich met het jongerenwerk bezig houdt en de directie van Stuw. Dit resulteert in voorwaarden voor Stuw en een werkplan van Stuw. Dit werkplan wordt overigens samengesteld uit de werkplannen die de jongerenwerkers per jongerencentra opstellen. De beleidsmedewerker doet vervolgens een voorstel met deze voorwaarden aan het college van B&W (verder te noemen: het college).

Fase 2: Vaststelling → Het college stelt een beschikking op met daarin het budget en de concrete voorwaarden.

Fase 3: Uitvoering → Nadat Stuw de subsidiebeschikking heeft ontvangen (en geen bezwaar maakt, anders begint de gebruikelijke bezwaarschriftprocedure), kan begonnen worden met de uitvoering van het beleid voor dat jaar. De directie van Stuw laat dit beleid uitvoeren door de jongerenwerkers en beheerders van de jongerencentra.

² Bureau Jeugdzorg is een provinciale instelling waarnaar jeugdigen verwezen worden wanneer de gemeentelijke jeugdhulpverlening niet langer toereikend is

³ Beleidsvisie jongerenwerk 2004

Fase 4: Evaluatie en bijstelling → Een vast evaluatiemoment vindt plaats wanneer de jaarrekening en het jaarverslag opgesteld worden. De directie van Stuw stelt deze samen op basis van de jaarrekeningen en jaarverslagen zoals die opgesteld worden door de jongerenwerkers van de jongerencentra. Het jaarverslag en de jaarrekening worden gepresenteerd aan de beleidsmedewerker. Zij bekijkt in hoeverre er voldaan is aan de gestelde voorwaarden en brengt het college hiervan op de hoogte. Het college kan de verslaglegging ter kennisgeving aannemen of een beslissing nemen over eventuele aanpassingen voor het volgende jaar. Op dit moment is er nog geen sprake van een contractfinanciering, dus het al dan niet behalen van de voorwaarden door Stuw heeft nog geen effect op de hoogte van het budget, Stuw krijgt het budget dat vastgesteld was, er vindt geen verrekening plaats aan het einde van het jaar. Tussentijdse evaluatie en bijstelling vindt regelmatig plaats wanneer er signalen zijn die daartoe aanleiding geven. Een voorbeeld hiervan is de aanpassing van het JOP-beleid; dit bleek niet te werken omdat er geen overeenstemming gevonden kon worden tussen de betrokken actoren over de locatie van de JOP's (JongerenOntmoetingsPunten), waardoor besloten is dat beleid niet langer te handhaven.⁴ Ook evalueren de jongerenwerkers op kleine schaal. Zo worden wensen- en behoeften onderzoekjes gedaan onder de jongeren en wordt er geïnventariseerd waar welke groepen zich op straat bevinden en hoe zij zich gedragen, zodat bekeken kan worden waar natuurlijke hangplekken behouden kunnen blijven.

2.5 Gemeentelijke situatie 2007

2.5.1 Historie

Vóór de gemeentelijke herindeling waren de drie jongerencentra in handen van drie verschillende stichtingen. In de twee jaar na de herindeling is geprobeerd een fusie tussen die stichtingen te realiseren, wat niet is gelukt vanwege de verschillende startpunten en manier van werken van de stichtingen. In Bemmelen was het jongerenwerk erg continu, er was een vaste jongerenwerker en een vaste beheerder en een goede relatie met het bestuur. In Gendt is het jongeren centrum meerdere malen gesloten geweest (ook na de gemeentelijke herindeling!), zijn er verschillende jongerenwerkers werkzaam geweest en de relatie met het bestuur was niet al te best. In Huissen was wel een vaste jongerenwerker en beheerder, maar er was geen bestuur. Het jongeren centrum werd bestuurd door de jongerenwerker en de beleidsmedewerker van jeugdbeleid die het jongerenwerk onder zich had. Dit functioneerde als een ad-hoc bestuur, wat wel goed liep, maar dit was natuurlijk geen ideale situatie vanwege het dragen van twee petten door de beleidsmedewerker. Omdat de fusie mislukte, werd gezocht naar een andere oplossing. Er werd in 2004 besloten de drie stichtingen op te heffen en de uitvoering van het jongerenwerk onder te brengen bij welzijnsstichting Stuw die eerder al de uitvoering van het jongerenwerk van gemeente Overbetuwe op zich had genomen. Deze professionalisering had o.a. tot doel om betere mogelijkheden tot werkoverleg, een betere samenwerking en een duidelijkere structuur te realiseren. Met Stuw werden afspraken gemaakt over de te behalen doelstellingen en de subsidie (€150.000,-) die tot hun beschikking werd gesteld. Er was nog sprake van een budgetsubsidie/ exploitatiesubsidie waaraan toen nog geen concrete voorwaarden waren verbonden, maar er werd wel gestreefd naar een contractfinanciering. Zoals in paragraaf 2.4 al opgemerkt is, kennen de doelstellingen uit de

⁴ Brief wijziging JOP-beleid 2007

beleidsvisiegeen start- en gewenste waarden en zijn ze weinig concreet. Dat is opvallend omdat het jongerenwerk in de drie grotere kernen al enige jaren bestond en de beleidsvisie jongerenwerk in 2004 opgesteld werd, terwijl de gemeentelijke herindeling al in 2001 had plaatsgevonden. Een aannemelijke verwachting zou zijn dat er genoeg informatie beschikbaar had moeten zijn om in de beleidsvisie jongerenwerk wel te komen tot concrete doelstellingen, die ook naar Stuw overgebracht konden worden. In 2005 werd de subsidie verhoogd naar €217.000,- om het jongerencentrum in Gendt open te kunnen houden. In 2006 werd er voor het eerst gewerkt met concrete voorwaarden.⁵ Eind 2006 had Stuw een 'productenboek' opgesteld, waarin zij beschreef welke diensten/ producten zij aanbood en tegen welke prijs zij dat deed. Toen werd duidelijk dat de kosten van Stuw aanzienlijk hoger waren dan de kosten die zij eerst berekend had. De stijging van de kosten werd veroorzaakt door het feit dat bij het starten van de subsidierelatie nog niet alle financiële gegevens inzake huisvesting ed. bekend waren, de organisatiekosten (overhead) niet volledig opgenomen waren in de jaarlijkse subsidieverzoeken, de stijging van de loonkosten van jongerenwerkers en het pas sinds dit jaar beschikken over een 'productenboek' waardoor nu pas inzichtelijk is wat welk product kost.⁶ Stuw gaf aan een hoger budget te willen ontvangen voor 2007, maar inmiddels was het budget voor 2007 al vastgesteld op €217.000,-

2.5.2 Begrotingscyclus 2007

Stuw diende als reactie op de subsidiebeschikking van het college een bezwaarschrift in. Het college besloot daarop minder producten/ diensten van Stuw af te nemen en een keuze te maken uit het aanbod ten behoeve van het jongerenwerk.⁷ De reden voor deze beslissing ligt voor een deel besloten in het verloop van de begrotingscyclus van 2007. De begrotingscyclus kent twee verlopen; één vierjaarlijks verloop, gebaseerd op het coalitie- of raadsakkoord voor de betreffende raadsperiode die start wanneer de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd wordt, en één jaarlijks verloop. Voor de beslissing de subsidie niet te verhogen is het niet relevant in te gaan op het vierjaarlijkse verloop, daarom wordt hier alleen de jaarlijkse cyclus weergegeven:

Fase 1: Voorbereiding → uitwerking van het coalitieprogramma door middel van het opstellen van een programmabegroting door de raad, in samenspel met het college.

Fase 2: Vaststelling → vaststelling van de programmabegroting door de raad. Na zes maanden: vaststelling kadernota door de raad.

Fase 3: Uitvoering → de raad autoriseert het college om de programmabegroting uit te voeren. Het college laat dit doen door haar ambtenaren. De directie en afdelingshoofden zijn hiervoor verantwoordelijk.

Fase 4: Evaluatie en bijstelling → halverwege het begrotingsjaar heeft het college de mogelijkheid om een aanpassing aan de raad te vragen van de programmabegroting via de kadernota. De raad stelt in samenspel met het college de kadernota op, welke richtinggevend is voor de programmabegroting voor het volgende jaar. De raad stelt de kadernota vast en de uitvoering of het budget kan via de kadernota aangepast worden. Aan het eind van het begrotingsjaar stelt het college een jaarrekening en een jaarverslag op, dat berust op de informatie die zij hiervoor ontvangen van de directie en afdelingshoofden. De raad stelt dan de

⁵ Brief subsidie Stuw 2006

^{6 en 7} Voorstel voor burgemeester en wethouders subsidie Stuw 2007

jaarrekening en het jaarverslag vast. Deze gegevens worden in acht genomen bij de voorbereiding van het opstellen van de nieuwe programmabegroting. Naast zojuist genoemde evaluatie- en bijstellingmomenten heeft het college ook de mogelijkheid de raad tussentijds te vragen om een aanpassing van het budget voor een bepaalde uitgavenpost.

Omdat de begrotingscyclus al van start was gegaan op het moment dat Stuw aangaf haar producten/ diensten niet meer voor dezelfde prijs aan te kunnen bieden, restte het college alleen nog de mogelijkheid extra budget te vragen. Het college heeft echter besloten hier geen gebruik van te maken om verschillende redenen. Een eerste reden was dat de verhoging van het budget vanaf 2005 een structurele verhoging betrof om het jongeren centrum in Gendt open te kunnen houden. Voor nog een verhoging zou naar alle waarschijnlijkheid geen of onvoldoende draagvlak zijn binnen de raad. Een tweede reden was dat gemeente Lingewaard bezig was met een bezuinigingsoperatie en het college geen directe reden zag om het budget voor het jongerenwerk te verhogen terwijl op andere uitgavenposten gekort werd. Een derde reden was dat het college in oktober 2006 signalen ontving van een toegenomen overlast door hangjongeren en nadacht over de effectiviteit van het ambulante jongerenwerk. Gemeente Duiven was een project gestart om overlast door hangjongeren tegen te gaan dat erg succesvol bleek te zijn en het college wilde eerst weten of dit project misschien ook een succes voor gemeente Lingewaard zou kunnen zijn voordat het meer geld in het jongerenwerk zou willen investeren. Een laatste reden, die met alle voorgaande redenen samenhangt, was dat er geen goed overzicht was van de effecten die het jongerenwerk had in relatie tot de middelen die ervoor beschikbaar gesteld werden.

Het college besloot dus om minder producten/ diensten af te nemen bij Stuw en heeft daarbij het openhouden van de drie jongeren centra de hoogste prioriteit gegeven. De kosten hiervoor bedroegen €197.160,- waardoor er €19.840,- overbleef om de overige kosten te dekken. Dit bedrag moest verdeeld worden over activiteiten, netwerkoverleg en ambulant werk. Het college heeft gekozen voor de volgende verdeling:

Tabel 1: Totale berekening Jongerenwerk Stuw [Bron: Brief subsidie Stuw 2007]

	Huisvestingskosten	Inzet uren á € 62,-	Loonkosten	Kosten beheer	Activiteitenkosten	Netwerkoverleg	Ambulant jongerenwerk
Jongerenwerk Stuw	22.400,-	2.130,- *	132.060,-	42.700,-	10.000,-	4.960,-	4.880,-

(* De formatie bedraagt hierbij 4,53 fte)

En dit zijn de veranderingen ten opzichte van 2006:

Tabel 2: Verandering uitgaven 2007 t.o.v. 2006 [Samengesteld uit: Brief subsidie Stuw 2007 en Voorstel aan burgemeester en wethouders subsidie Stuw 2007]

Wat	2006	2007
Activiteitenkosten	€5000,- per grote kern en €4000,- in totaal voor de drie kleinere kernen	€3000,- per grote kern en €1000,- in totaal voor de drie kleinere kernen
Deelname netwerkoverleg	€7688,-	€4960,-
Ambulant werk	791 uur: €49.042,-	80 uur: €4880,-

De grootste verliezer is het ambulante jongerenwerk, dat bijna met 90% (!!) verminderd is. De concrete voorwaarden aan Stuw zijn dit jaar dus géén afspiegeling van de doelen uit de beleidsvisie jongerenwerk 2004; er is aan de 'kamer' getornd. Het doel 'het actief benaderen van jongeren' mist immers nu een maatregel 'ambulant werken' en bovendien is het ambulant werken niet alleen een maatregel, maar de helft van het duo accommodatiegebonden werken & ambulant werken. Deze constatering wordt in dit rapport dan ook meegenomen bij het achterhalen van de mate van doelbereiking en het verklaren daarvan. Het college vergewist zich van de mogelijk negatieve gevolgen die het verminderd afnemen van producten/ diensten van Stuw met zich meebrengt, maar kiest er vanwege eerder genoemde redenen voor om deze gevolgen te accepteren. Op dit moment worden de mogelijkheden van het aantrekken van het project 'Streetwise' van gemeente Duiven onderzocht. 'Streetwise' is een samenwerkingsproject van gemeente, politie en welzijnsinstelling. Het richt zich op jongeren buiten, op buurtbewoners en ouders en het doel is een schakel te vormen tussen het willen ontmoeten van jongeren op straat en het op een prettige en veilige manier wonen in een wijk.⁸ Daarnaast worden de mogelijkheden tot schaalvergroting van Stuw onderzocht door een onderzoeksbureau omdat schaalvergroting de kwetsbaarheid van Stuw kan verkleinen zodat zij zich meer kan richten op de ontwikkeling en kwaliteit van haar producten. (Dit onderzoek wordt overigens gefinancierd door gemeente Lingewaard.) Stuw dient te komen tot een welzijnsorganisatie die "met voldoende professionaliteit en continuïteit de dienstverlening op welzijnsgebied kan vorm geven". Mocht zij hierin niet voldoende slagen dan dient zij er rekening mee te houden dat overwogen zal worden de subsidierelatie te beëindigen.⁹ Verder staat dit jaar een herziening van de subsidiegrondslagen/ beleidsregels op het programma, waarna hopelijk de doelstellingen concreter verwoord kunnen worden.

⁸ Brief wijziging JOP-beleid 2007

⁹ Brief subsidie Stuw 2007

Ten behoeve van het overzicht zijn de ontwikkelingen in het jongerenwerk in gemeente Lingewaard samengevat in onderstaande tabel.

Tabel 3: Ontwikkelingen jongerenwerk gemeente Lingewaard 2001-2008

Jaar	Situatie/ gebeurtenis
Vóór 2001	3 gemeenten, 3 stichtingen jongerenwerk, gezamenlijk budget bedraagt €150.000,-
2001-2004	Gemeentelijke herindeling, start pogingen fusie 3 stichtingen, startnotitie IOJB (2001) en IOJB ontwerpplan 2003-2007 (2003)
2004	Beleidsvisie jongerenwerk 2004, opheffen 3 stichtingen (fusie mislukt), jongerenwerk onderbrengen bij welzijnsstichting Stuw, budget €175.000,-, budgetsubsidie, geen concrete voorwaarden
2005	Verhoging subsidie naar €217.000,- tbv het behoud van het jongerenwerk in Gendt
2006	Werken met concrete voorwaarden, 'opstellen productenboek' door Stuw, stijging kosten Stuw, vraag om hoger budget, vraag wordt niet gehonoreerd, bezwaarschrift Stuw, besluit college om minder producten/ diensten af te nemen
2007	2 jongerenwerkers ipv 3, ambulante werk de grote verliezer, onderzoek naar schaalvergroting Stuw, onderzoek naar aantrekken project Streetwise, herziening beleidsregels op programma
2008 e.v.	Schaalvergroting Stuw, contractfinanciering

2.6 Slot

Samenvattend kan gesteld worden dat het beleid omtrent jongerenwerk vaag en algemeen geformuleerd is, dat welzijnsinstelling Stuw met problemen kampt met betrekking tot de uitvoering van het beleid en dat er hard naar mogelijkheden gezocht wordt om te komen tot oplossingen waar een niet al te duur prijskaartje aan verbonden is. Maar worden intussen de doelstellingen van het jongerenwerk nog wel bereikt? En hoe denken de betrokken actoren daarover? Is het beleid nog wel doeltreffend? Deze vragen worden beantwoord in het volgende hoofdstuk.

Hoofdstuk 3: Doelbereiking en doeltreffendheid

Bron: www.jcdetoko.nl

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de deelvragen beantwoord: "*In hoeverre worden de doelstellingen van het beleid bereikt, zowel feitelijk als in de beleving van de direct betrokken actoren?*" en "*Welke oorzaken liggen ten grondslag aan het succes of wel falen van het beleid en waar liggen verbetermogelijkheden?*"

Zoals al opgemerkt, zijn de doelen uit de beleidsvisie jongerenwerk 2004 vaag en algemeen en veelal als acties geformuleerd en ze kennen geen start- en gewenste waarden. Dit maakt het erg lastig om de doelbereiking te meten. Een veel gebruikte methode om doelstellingen meetbaar te formuleren, is het werken met SMART uitgangspunten van beleid: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden.¹⁰ De doelstellingen uit de beleidsvisie jongerenwerk 2004 zijn niet op die manier geformuleerd. Zo wordt bijvoorbeeld 'het bevorderen van participatie van jongeren' tot doel gesteld, maar wanneer is dit bereikt? Wanneer er in 2020 gemiddeld tien jongeren per avond meer zijn in het jongerencentrum dan in 2004? Wanneer er in 2008 gemiddeld twintig jongeren per georganiseerde activiteit meer meedoen dan in 2004? De doelbereiking is dus niet kwantitatief vast te stellen. De doelen worden concreter gemaakt door middel van het opstellen van voorwaarden aan Stuw, maar dan dienen zich twee problemen aan. Het eerste probleem is dat er verondersteld wordt dat de beleidsdoelen behaald worden wanneer de jaarlijkse voorwaarden behaald worden, maar is dit wel zo? Zoals in paragraaf 2.5.2 al beargumenteerd is, vormen de voorwaarden voor 2007 geen goede afspiegeling van de beleidsvisie jongerenwerk 2004 en gaat voorgaande redenatie dus niet op. Een tweede probleem is dat deze voorwaarden dan wel SMART zouden moeten zijn, maar is dit wel zo? Voor de voorwaarden voor 2007 gaat dit ook niet op, alleen de hoogte van het budget per activiteit wordt expliciet gemaakt.¹¹ Op de vraag op welke manier de mate van doelbereiking wordt achterhaald door de beleidsmedewerker die verantwoording moet afleggen tegenover het college, gaf de beleidsmedewerker het volgende antwoord: "Ik kijk naar de hoeveelheid activiteiten die het jongerenwerk heeft uitgevoerd en de diversiteit daarvan en ik kijk naar de maatschappelijke signalen die ik ontvang van bijvoorbeeld de wijkplatforms en de politie." Een echt solide onderbouwing van het al dan niet behalen van de doelstellingen ontbreekt dus, wat het erg lastig maakt te zeggen in hoeverre deze doelbereiking nu te danken is aan het beleid.

Hoe nu verder? Het mag duidelijk zijn dat het voor mij niet haalbaar is om met harde gegevens te komen met betrekking tot doelbereiking en doeltreffendheid. Om deze doelbereiking en doeltreffendheid toch zo goed mogelijk te achterhalen, onderneem ik drie stappen. De eerste stap (paragraaf 3.2) bestaat uit het vergelijken van theorie uit literatuur over het jongerenwerk met het beleid dat gemeente Lingewaard voert. Wanneer er in de literatuur aanknopingspunten zijn te vinden voor het al dan niet slagen van het beleid omtrent jongerenwerk, is dit zeker interessant. De tweede stap (paragraaf 3.3) bestaat uit het 'checken' van hetgeen ik van het beleid in de praktijk terug zie. Wanneer er grote verschillen zijn tussen het beleid en de praktijk, kunnen deze verschillen de mate van doelbereiking/ verwachte doelbereiking wellicht verklaren. De derde stap (paragraaf 3.4) bestaat uit het

¹⁰ Doran, G.T. (1981). *There is a S.M.A.R.T. way to write management's goals and objectives*, in: AMA (American Management Association) Forum, november 1981, pag. 35-36

¹¹ Brief subsidie Stuw 2007

inventariseren van de meningen van de direct betrokken actoren; in hoeverre denken zij dat de doelstellingen bereikt worden en wat geven zij als oorzaken? Hierbij is speciale aandacht voor de doelgroep van het beleid, de jongeren zelf. Hangen zij bijvoorbeeld wel minder op straat doordat zij gebruik maken of kunnen maken van de jongerencentra? Hebben zij wel behoefte aan hulp en advies van de jongerenwerker? Op deze wijze worden de uitgangspunten van het beleid omtrent jongerenwerk onder de loep genomen. Wanneer deze uitgangspunten niet aansluiten bij die van de doelgroep, zijn de uitgangspunten wellicht niet goed gekozen en kan dat een verklaring bieden voor het succes dan wel falen van het beleid. In paragraaf 3.5 wordt een slotbeschouwing gegeven.

3.2 Theorie versus beleid

Inmiddels is duidelijk geworden dat de resultaten van het jongerenwerk in gemeente Lingewaard niet precies bekend zijn. Dit verschijnsel is echter geen onbekend fenomeen op het gebied van jongerenwerk; in 1992 stelden Hazenkamp en van der Zande al: "Het jongerenwerk levert hen (de jongeren) geen officiële diploma's op en werkt niet een serie hulpverleningsgesprekken af. Resultaten zijn minder goed zichtbaar: ze zijn wat beter geïnformeerd geraakt (...), zijn daadwerkelijk geholpen (...), of zijn tijdig in contact gebracht met de jeugdhulpverlening, zodat een verergering van een bepaalde problematische situatie is voorkomen. En het belangrijkste; ze voelen zich gewoon prettig (...)." Zij merkten verder op dat deze onbekendheid van de resultaten van het jongerenwerk invloed kan hebben op de mate waarin het jongerenwerk 'serius genomen wordt'.¹¹ Hieruit spreekt de verwachting dat een opdrachtgever niet snel geneigd zal zijn meer budget ter beschikking te stellen wanneer onbekend is wat deze input aan middelen aan resultaten oplevert. Deze verwachting komt uit met betrekking tot gemeente Lingewaard; één van de redenen het budget niet te verhogen, was het ontbreken van een inzicht in de effecten van het jongerenwerk.

Vóór er een inzicht kan komen in de resultaten/ effecten van het jongerenwerk, is het nodig te weten wat er precies van het jongerenwerk verwacht wordt. In het kader van het Landelijk Ontwikkelproject Jongerenwerk: Kwaliteit en Innovatie (LOJKI) is er in 2006 vanuit het Nationaal Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW) onderzoek uitgevoerd naar het jongerenwerk in Nederland.¹² Allereerst onderscheiden van Ginkel e.a. vijf verschijningsvormen van jongerenwerk, te weten: 1) het sociaal- cultureel jongerenwerk, dat buurt- of omgevingsgericht (ook wel accommodatiegericht genoemd) kan zijn, open of stedelijk, of tienerwerk, 2) ambulante jongerenwerk, 3) randgroepenjongerenwerk, 4) meidenwerk, 5) sportbuurtwerk. Dan zijn er natuurlijk allerlei mengvormen denkbaar. Aan de hand van alle in hoofdstuk 2 verzamelde informatie, kan het Lingewaardse jongerenwerk ingedeeld worden: Het is sociaal-cultureel en daarbij buurt- of omgevingsgericht, wat past bij de grootte van de gemeente. Omdat er ook onderscheid wordt gemaakt naar leeftijdsgroepen of geslacht, is er ook sprake van tienerwerk en meidenwerk, al gebeurt dit laatste op vrij kleine schaal. Ambulant jongerenwerk maakt ook een belangrijk onderdeel uit van het Lingewaardse beleid. Tenslotte wordt er ook nog op kleine schaal met randgroepen gewerkt en worden er af en toe sportactiviteiten georganiseerd. Het lijkt er dus op dat het Lingewaardse jongerenwerk alle verschijningsvormen wil integreren om op die manier in een breed aanbod te voorzien en veel

¹¹ Hazekamp, J.L., I. van der Zande (1992). *Het jongerenwerk in hoofdlijnen*, Amsterdam: Balans

¹² Ginkel, F. van, R. Veenbaas, J. Noorda (2006). *Jongerenwerk - stand van zaken en perspectief*, Utrecht: NIZW Jeugd/ Amsterdam: SWP

jongeren te kunnen bereiken en helpen. Dit is natuurlijk niet eenvoudig en gezien het beperkte budget waarschijnlijk ook niet haalbaar. Hier ligt dus een mogelijk knelpunt bij het slagen van het beleid omtrent jongerenwerk in gemeente Lingewaard.

Van Ginkel e.a. stellen dat er een keuze gemaakt moet worden met betrekking tot de **doelgroep**, een duidelijke **doelstelling** geformuleerd moet worden, accenten gelegd moeten worden op bepaalde **functies** van het jongerenwerk en er **voorwaarden** gesteld moeten worden aan de uitvoerende organisatie. Deze elementen zijn ook terug te vinden in het Lingewaardse beleid omtrent jongerenwerk, alleen worden deze niet altijd even helder omschreven, wat mogelijkerwijs problemen met zich meebrengt voor de uitvoerende organisatie. De **functies** die van Ginkel e.a. onderscheiden zijn de volgende: 1) ontmoeting en recreatie, waaronder ook contactlegging met jongeren en vroegsignalering vallen, 2) dienstverlening en educatie, waaronder ook het doorverwijzen naar hulpinstanties en het meewerken aan bepaalde projecten vallen en 3) netwerkontwikkeling en belangenbehartiging, waaronder ook netwerken t.b.v. het organiseren van activiteiten en kennis van de sociale kaart van de gemeente vallen. In de beleidsvisie jongerenwerk 2004 komen deze functies, hetzij anders verwoord, allemaal terug, maar zonder dat er nadrukkelijk accenten gelegd worden. Ook stellen van Ginkel e.a. dat de jongerenwerkers bepaalde **competenties** moeten hebben, welke overeenkomen met de vereisten aan jongerenwerkers die gemeente Lingewaard stelt.

Van Ginkel e.a. sommen een aantal **randvoorwaarden** op voor succesvol jongerenwerk. Grofweg onderscheiden zij daarbij vier voorwaarden: 1) competenties jongerenwerkers: relevante opleiding en ondersteuning, zowel van elkaar door middel van overleg en het uitwisselen van ervaringen als door middel van een beheerder bij de accommodaties, 2) het werken vanuit een accommodatie en het aantrekkelijk maken daarvan door middel van het organiseren van activiteiten die jongeren aanspreken, 3) het registreren van werkzaamheden en ontwikkelingen en het verrichten van nazorg en 4) het toekennen van zowel een structurele subsidie aan de uitvoeringsorganisatie als het verstrekken van incidentele subsidies voor bijzondere projecten. Voorwaarden 1 en 2 worden expliciet genoemd in de beleidsvisie jongerenwerk, voorwaarden 3 en 4 niet. Daarbij moet opgemerkt worden dat er de laatste jaren wel steeds meer nadruk komt te liggen op registratie en nazorg, maar dat dit niet opgenomen is in de beleidsvisie van 2004. In gemeente Lingewaard wordt gewerkt met een structurele subsidie, niet met incidentele subsidies.

Ten slotte beschrijven van Ginkel e.a. **toekomstperspectieven** van het jongerenwerk. Achter alle perspectieven schuilt één gedachte: **combineren!** Accommodatiegebonden werk en ambulante werk wordt als een '**gouden combinatie**' beschreven, het bieden van een leuke vrije tijd en lichte hulpverlening moet gecombineerd worden, er moet veel geïnvesteerd worden aan netwerken met relevante partners (bijv. politie, onderwijs), het beleid moet integraal zijn en het jongerenwerk moet professioneel zijn, met een duidelijke structuur, flexibiliteit en er moet een goede relatie zijn tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

Het beleid van gemeente Lingewaard omtrent het jongerenwerk voldoet dus globaal aan de voorwaarden en zelfs aan de toekomstperspectieven van het jongerenwerk zoals die naar voren kwamen in het onderzoek van het NIZW. Dit geeft een indicatie dat het beleid van gemeente Lingewaard zeker succesvol zou kunnen zijn. Er doen zich echter twee problemen voor: het beleid is niet helder genoeg geformuleerd, wat mogelijkerwijs moeilijkheden oplevert met betrekking tot de verhouding tussen de

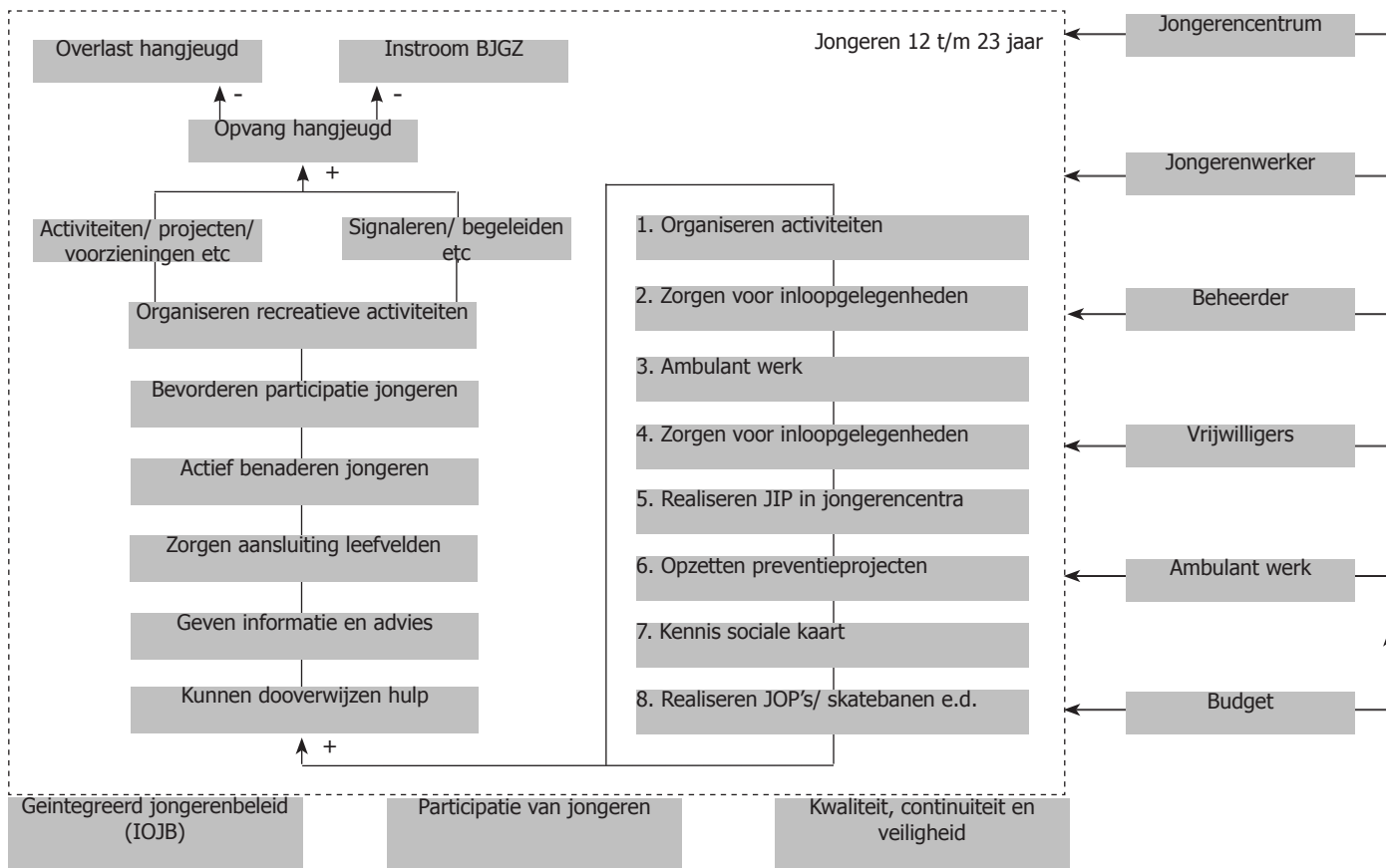
gemeente en de welzijnsinstelling, en niet aan alle doelstellingen/ voorwaarden kan invulling gegeven worden, gezien het beperkte budget. Het lijkt er dus op dat de gemeente onvoldoende grip op het jongerenwerk heeft, een probleem waar veel Nederlandse gemeenten tegenaan lopen, zoals blijkt uit onderzoek naar het jongerenwerk in 2003 van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. In dat rapport worden ook oplossingen aangedragen: een gemeente moet een duidelijke visie ontwikkelen, er moeten concrete prestatieafspraken gemaakt worden tussen gemeente en welzijnsinstelling en deze moeten worden gebaseerd op behoefteonderzoeken.¹³ Echter, voordat gesteld kan worden in hoeverre het beleid succesvol is, moet eerst achterhaald worden in hoeverre de doelstellingen bereikt worden. Daarom moet gekeken worden naar de praktijksituatie. In hoofdstuk 2 werd al duidelijk dat bepaalde aspecten van het jongerenwerk, die in de beleidsvisie jongerenwerk 2004 onderkend worden, niet naar het beleid van dit jaar vertaald zijn. Daarom wordt in de volgende paragraaf de praktijk met het beleid gemeten.

3.3 Beleid versus praktijk

Op de volgende pagina wordt het beleid omtrent het jongerenwerk schematisch weergegeven. Daarbij eerst enkele kanttekeningen: Ten behoeve van de overzichtelijkheid heb ik een globale constructie gemaakt, omdat de concrete doelen veelal geformuleerd zijn als acties en er per doel verschillende maatregelen zijn te onderscheiden en per maatregel verschillende doelen. Rechts in het schema zijn de randvoorwaarden weergegeven en onderaan de pijlers van het beleid. De hogere doelstellingen 'het voorkomen/ bestrijden van overlast door hangjeugd' en 'het beperken van de instroom naar bureau Jeugdzorg' worden niet alleen door het jongerenwerk bewerkstelligd, maar bijvoorbeeld ook door politie, onderwijs en algemeen maatschappelijk werk. De maatregelen zijn genummerd. De doelen van het IOJB waaraan het jongerenwerk moet/ kan bijdragen, worden niet apart vermeld, maar besproken bij de pijler IOJB. In de volgende subparagrafen worden de randvoorwaarden (3.3.1), de pijlers (3.3.2), de maatregelen (3.3.3), bureau Jeugdzorg (3.3.4) en overlast door hangjongeren (3.3.5) besproken.

¹³ Griensven, R. van, K. Smeets (2003). *Jeugd- en jongerenwerk in Nederland - huidige stand van zaken vanuit gemeentelijk perspectief*, Den Haag: VNG

Schema 1: Beleid omtrent jongerenwerk in gemeente Lingewaard

3.3.1 Randvoorwaarden

De randvoorwaarden zijn gesteld, maar in hoeverre er invulling aan kan worden gegeven, wordt bepaald door de hoogte van het budget. Het budget voor 2007 was vastgesteld op €217.000,- en daar is 4,53 fte aan gekoppeld. In de beleidsvisie jongerenwerk 2004 wordt gesteld dat een gewenste formatie van het jongerenwerk 6 fte zou zijn. Het landelijk gemiddelde is namelijk 7,1 fte en gezien de zwaarte van de jongerenproblematiek in gemeente Lingewaard zou een formatie van 6 fte voldoende moeten zijn. Wanneer het landelijk gemiddelde, aangepast voor gemeente Lingewaard, dus als benchmark wordt genomen, kan gesteld worden dat het jongerenwerk in gemeente Lingewaard onderbemand is. Op de overige randvoorwaarden wordt hieronder per grotere kern ingegaan.

Bemmel → Er is een jongeren centrum dat zes dagdelen in de week open is. Vier dagdelen voor jongeren van 12-18 jaar, één dagdeel voor jongeren van 16-21 jaar en één dagdeel van jongeren van 11-15 jaar. Opvallend is dat de 'minimumleeftijd' vanuit het beleid lager ligt bij de jongerencentra en de 'maximumleeftijd' ook. Er is een vaste jongerenwerker, agogisch geschoold op HBO-niveau. Er is een vaste beheerder, alleen is deze al sinds januari afwezig door ziekte en er is tot op heden geen vervanging voor in de plaats gekomen. Op papier is er dus een beheerder, in de praktijk niet. Er zijn wel vrijwilligers, alleen zijn dit allemaal jongeren uit de doelgroep. Volwassen vrijwilligers buiten de doelgroep zijn er niet. Ambulant werk wordt nauwelijks meer gedaan vanwege het niet meer beschikken aan uren daarvoor. Dit is verbonden aan de hoogte van het budget zoals uitgelegd in het vorige hoofdstuk.

Gendt → Er is een jongeren centrum dat drie dagdelen open is. Twee dagdelen voor jongeren van 12-18 jaar en één dagdeel voor jongeren van 10-15 jaar. Ook hier heeft dus een verschuiving van de leeftijdsgrenzen plaatsgevonden. De jongerenwerkers van Bemmel en Huissen zijn hier werkzaam op de dagen/ dagdelen dat de jongerencentra in Bemmel en Huissen gesloten zijn, de jongerenwerker die er was, is overgeplaatst. Er is geen beheerder. Er zijn wel vrijwilligers, maar ook hier alleen vanuit de doelgroep. Ambulant werk wordt nauwelijks uitgevoerd.

Huissen → Er is een jongeren centrum dat vijf dagdelen open is. Drie dagdelen voor jongeren van 12-21 jaar, één dagdeel voor jongeren van 12-15 jaar en één dagdeel voor jongeren van 12-16 jaar. Hier is sprake van een lagere maximum leeftijd voor het jongeren centrum dan zoals die gesteld is in de beleidsvisie jongerenwerk 2004. Er is een vaste jongerenwerker, agogisch geschoold op HBO-niveau. Er is een vaste beheerder. Vrijwilligers zijn er alleen vanuit de doelgroep. Ambulant werk wordt nauwelijks uitgevoerd.

Omliggende kernen → Geen jongerencentra, werd ook niet beoogd. Wel werd beoogd deze kernen te bedienen door middel van ambulant werk, dit wordt nu niet meer gedaan.

Er wordt momenteel dus niet aan alle randvoorwaarden voldaan. Welke effecten of verwachte effecten dit precies heeft op de werking van het beleid, is niet kwantitatief te achterhalen vanwege het niet voldoen aan de SMART-eisen van beleid. Daarom zal ik hier op terug komen in paragraaf 3.3 wanneer ik de meningen van de direct betrokken actoren achterhaal.

3.3.2 Pijlers

De pijlers 'IOJB', 'participatie van jongeren' en 'kwaliteit, continuïteit en veiligheid' zijn ook lastig te meten. Het jongerenwerk vormt een kamer van het huis '**IOJB**'; de doelen van het jongerenwerk dragen ook bij aan enkele doelen van het IOJB, zoals bijvoorbeeld het geven van voorlichting en informatie aan jongeren door middel van de JIP-punten in de jongerencentra. Het einddoel van het jongerenwerk is hetzelfde als dat van het IOJB, namelijk het zorg dragen voor een goede ontwikkeling van jongeren zodat zij een zelfstandig en gelukkig bestaan kunnen leiden wanneer zij volwassen zijn. Om te kijken hoe zelfstandig en gelukkig jongeren in gemeente Lingewaard zijn, wordt eens per vier jaar een jeugdmonitor uitgevoerd waarin vragen gesteld worden over de leefvelden waarmee een jongere te maken heeft of kan hebben. In 2004 is die jeugdmonitor voor het eerst uitgevoerd en de volgende monitor moet nog worden uitgevoerd, op basis hiervan bestaat dus geen vergelijkingsmateriaal. [Beleidsvisie jongerenwerk 2004]. In hoeverre het einddoel tot nu toe is bereikt, is dus onbekend. De mate van **participatie van jongeren** bestaat uit verschillende onderdelen: de deelname aan alles omtrent het accommodatiegebonden werk, meehelpen met de organisatie of uitvoering van activiteiten van het jongerenwerk en het meedenken/ mede vorm geven aan het beleid van de jongerencentra. Aan dit laatste onderdeel wordt geen vorm gegeven, de jongerenwerkers geven aan dat jongeren hier niet bij betrokken worden. De overige onderdelen worden behandeld in paragraaf 3.3, bij het onderzoek onder de jongeren zelf.

Kwaliteit wordt geboden door de op HBO agogisch geschoolde jongerenwerkers, **veiligheid** door het aanwezig zijn van een jongerenwerker of beheerder in de jongerencentra die kunnen ingrijpen wanneer een situatie uit de hand dreigt te lopen en **continuïteit** in de eerste plaats door middel van het blijven behouden van de drie jongerencentra. Daarbij is ook het behoud van het aantal dagdelen een voorwaarde die het college van B&W heeft gesteld in de subsidiebeschikking door middel van het vaststellen van het bedrag specifiek voor het openhouden van de jongerencentra. Momenteel stelt Stuw echter dat de huidige situatie onhoudbaar is en ziet zich genoodzaakt om bij de verschillende jongerencentra dagdelen te schrappen of zelfs het jongeren centrum in Gendt te sluiten.¹² Of dit ook echt gaat gebeuren, is nu nog onduidelijk, maar dit veroorzaakt in elk geval onrust. Hierover meer in paragraaf 3.3.

3.3.3 Maatregelen

Maatregelen 1, 4 en 6 (zie schema 1) worden in dit jaar in mindere mate uitgevoerd dan voorheen. Dit is gelieerd aan het budget en al besproken in het vorige hoofdstuk. Maatregel 2 wordt uitgevoerd, maar hierbij is onzekerheid over de hoeveelheid aan dagdelen en het behoud van het jongeren centrum in Gendt ontstaan. Maatregel 5 en 7 zijn uitgevoerd en maatregel 8 ten dele. Zoals al opgemerkt, is namelijk gebleken dat het JOP-beleid niet werkt. Maatregel 3 wordt nauwelijks uitgevoerd. In hoeverre dit alles het bereiken van de doelstellingen beïnvloed, is wederom niet kwantitatief vast te stellen; hierop wordt teruggekomen in paragraaf 3.3.

3.3.4 Bureau Jeugdzorg

In de beleidsvisie jongerenwerk 2004 zijn gegevens opgenomen met betrekking tot de instroom naar bureau Jeugdzorg. Het is een gemeentelijke taak om ervoor te zorgen dat deze instroom zo klein mogelijk gehouden wordt en het jongerenwerk kan/ moet hier mede aan vormgeven. Omdat het jongerenwerk een medeverantwoordelijkheid heeft met betrekking tot het voorkomen van de inzet van bureau Jeugdzorg, is een directe relatie tussen deze inzet en de prestaties van het jongerenwerk niet te leggen. Wel zijn deze cijfers erg interessant omdat ze een beeld geven van hoe het met de Lingewaardse jongeren gaat. Wanneer er bijvoorbeeld sprake is van een groei van de inzet van bureau jeugdzorg ten opzichte van het aantal jongeren, kan dit aangeven dat het jongerenwerk zich meer moet gaan richten op haar signalering en begeleiding van die jongeren die zich in een achterstandssituatie bevinden of in problemen dreigen te raken (de aanvulling op de algemene doelstelling van het jongerenwerk) om deze groei tegen te gaan. Helaas registreert bureau Jeugdzorg pas sinds 2006 ook haar inzet per gemeente (en niet alleen per regio) en waren de cijfers die zijn opgenomen in de beleidsvisie jongerenwerk 2004 het resultaat van een eenmalige inspanning. De cijfers die gemeente Lingewaard tot haar beschikking heeft, zijn ook niet op dezelfde manier geregistreerd als in de beleidsvisie. Hieronder wordt de informatie weergegeven zoals hij beschikbaar is.

Tabel 4: Inzet bureau Jeugdzorg 2003 per dorpskern Lingewaard

2003	Hulpverlenings- traject	Eenmalige contacten	% t.o.v. aantal jongeren
Angeren	4	1	1%
Bemmel	19	5	1,35%
Doornenburg	3	1	0,5%
Gendt	11	6	1%
Haalderen	3	2	1%
Huissen	48	18	1,72%
Ressen *	-	-	-
Totalen	88	33	6,57%

* Niet opgenomen in de tabel

Tabel 5: Lopende hulpverleningstrajecten bureau Jeugdzorg januari 2006 en januari 2007 per dorpskern Lingewaard

	Hulpverlenings- traject jan. 2006	Hulpverlenings- traject jan. 2007
Angeren	0	0
Bemmel	0	3
Doornenburg	0	0
Gendt	3	2
Haalderen	0	2
Huissen	6	9
Ressen	3	2
Totalen	12	18

Let op! Tabel 5 bevat geen gegevens over heel 2006 en 2007 maar dit zijn het aantal lopende hulpverleningstrajecten in januari 2006 en in januari 2007. Zo zijn deze gegevens beschikbaar per maand. Hierbij is echter niet duidelijk hoeveel personen een hulpverleningstraject doorlopen. Wanneer er in januari 2006 in Gendt drie trajecten lopen en in april vier, wil dat nog niet zeggen

dat er één persoon extra is ingestroomd naar bureau Jeugdzorg; misschien zijn er wel twee personen uitgestroomd in januari en zijn er twee nieuwe personen ingestroomd in april. Op basis van tabel 5 kunnen dus helaas geen conclusies getrokken worden. Cijfers over de inzet van bureau Jeugdzorg zoals deze gepresenteerd zijn in tabel 4, zijn naar mijn mening erg nuttig om te bekijken waar in het beleid omtrent jongerenwerk accenten gelegd kunnen worden, gezien de tweede centrale doelstelling van het jongerenwerk. Het is een gemiste kans dat gemeente Lingewaard deze cijfers niet ter beschikking heeft bij de evaluatie en bijstelling van het beleid of de voorwaarden die aan Stuw gesteld worden.

3.3.5 Overlast door hangjongeren

Bij de cijfers met betrekking tot overlast door hangjongeren geldt ook dat er geen directe relatie te leggen is tussen de prestaties van het jongerenwerk en de mate van overlast omdat het jongerenwerk op dit gebied niet de enige verantwoordelijke is, maar aangezien het voorkomen/ bestrijden van overlast door hangjongeren door middel van het opvangen van deze jongeren via het accommodatiegebonden en ambulante werk wel zeker een doelstelling is van het jongerenwerk, zijn deze cijfers zeker interessant, om dezelfde reden als de cijfers van bureau Jeugdzorg. Vreemd genoeg zijn de cijfers van overlast door hangjongeren niet opgenomen in de beleidsvisie jongerenwerk 2004; deze gegevens hadden daar, gelet op voorgaande redentatie, goed in gepast. Cijfers van overlast door hangjongeren had de gemeente helaas zelf niet per jaar, uitgesplitst naar dorpskern en procentueel naar het aantal jongeren, ter beschikking, wat opnieuw een gemiste kans is, om dezelfde reden als bij de cijfers van de inzet van bureau Jeugdzorg. De overlastcijfers per jaar en uitgesplitst naar dorpskern had de politie wel ter beschikking, alleen niet procentueel naar het aantal jongeren. Ik heb de overlastcijfers bij de politie opgevraagd vanaf 2001 en het aantal jongeren vanaf 2001 bij de gemeente. Op basis van die gegevens heb ik onderstaande tabel (zoe volgende pagina) samengesteld. Eerst nog de volgende opmerking: er zijn natuurlijk meer overlastmeldingen dan alleen die meldingen die bij de politie worden gedaan, de jongerencentra krijgen ook meldingen binnen, wijkplatforms soms ook. Helaas heeft de gemeente deze meldingen niet tot haar beschikking, mede omdat deze meldingen niet altijd even nauwkeurig worden bijgehouden.

Tabel 6: Aantal meldingen jeugdoverlast naar aantal jongeren, gemeente Lingewaard, 2001-2007 [Samengesteld uit Gids Meldingen politie Lingewaard en gegevens aantal jongeren gemeente Lingewaard]

	2001			2002			2003			2004		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Angeren	2	382	0,5%	1	377	0,3%	3	359	0,8%	2	342	0,6%
Bemmel	24	1446	1,7%	21	1462	1,4%	11	1489	0,7%	25	1496	1,7%
Doornenburg	1	369	0,3%	1	384	0,3%	0	371	0,0%	1	364	0,3%
Gendt	10	973	1,0%	13	965	1,3%	16	932	1,7%	10	941	1,1%
Haalderen	1	243	0,4%	1	237	0,4%	6	238	2,5%	0	258	0,0%
Huissen	65	2414	2,7%	48	2412	2,0%	41	2455	1,7%	78	2439	3,2%
Ressen	0	35	0,0%	0	36	0,0%	0	35	0,0%	0	34	0,0%
Lingewaard	103	5862	1,8%	85	5873	1,4%	77	5879	1,3%	116	5874	2,0%

	2005			2006			2007*			Prognose 2007		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Angeren	3	332	0,9%	3	343	0,9%	1	359	0,3%	4	359	1,1%
Bemmel	17	1443	1,2%	31	1430	2,2%	16	1470	1,1%	38	1470	2,6%
Doornenburg	2	356	0,6%	0	352	0,0%	0	351	0,0%	0	351	0,0%
Gendt	14	931	1,5%	29	932	3,1%	12	945	1,3%	34	945	3,6%
Haalderen	3	260	1,2%	5	262	1,9%	1	258	0,4%	6	258	2,3%
Huissen	92	2391	3,8%	84	2366	3,6%	36	2366	1,5%	90	2366	3,8%
Ressen	0	31	0,0%	1	26	3,8%	0	25	0,0%	1	25	4,0%
Lingewaard	131	5744	2,3%	153	5711	2,7%	66	5774	1,1%	173	5774	3,0%

Legenda A= aantal meldingen van overlast door jongeren van 12 t/m 23 jaar
 B= aantal jongeren van 12 t/m 23 jaar
 C= aantal meldingen van overlast door jongeren van 12 t/m 23 jaar als percentage van het aantal jongeren van 12 t/m 23 jaar

* De cijfers van 2007 zijn bijgewerkt tot en met 05-06-2007

Er is dus sinds 2004 een duidelijke groei zichtbaar van zowel het aantal overlastmeldingen als het aantal overlastmeldingen ten opzichte van het aantal jongeren in gemeente Lingewaard. Dit geeft een indicatie voor een toegenomen problematiek omtrent overlast door hangjongeren, waar het jongerenwerk zeker op in kan/ moet spelen. In dit licht is het vrijwel ontbreken van ambulante jongerenwerk een kwalijke zaak, omdat op deze manier onder andere het contact met de groepen op straat niet voortgezet of opgebouwd kan worden.

3.4 Meningen direct betrokken actoren

Zoals in voorgaande paragraaf besproken is, ontbreken statistische gegevens met betrekking tot de mate van doelbereiking van het jongerenwerk. Wel is duidelijk dat aan een aantal voorwaarden en aspecten van het jongerenwerk dit jaar geen invulling gegeven wordt. Dit geeft een indicatie dat de doelstellingen van het jongerenwerk uit de desbetreffende beleidsvisie dit jaar niet volledig behaald worden. Daarom is het erg interessant om te weten hoe de direct betrokken actoren over de mate van doelbereiking denken. In de volgende subparagrafen worden de meningen van de wethouder met jongerenwerk in zijn portefeuille (3.3.1), de beleidsmedewerker van jeugdbeleid (3.3.2), de directeur van Stuw (3.3.3), de jongerenwerkers (3.3.4), de beheerders (3.3.5) en de jongeren (3.3.6) weergegeven. Natuurlijk is het ook interessant om meningen van andere betrokken actoren te achterhalen, zoals die van wijkagenten, wijkraden en buurtbewoners, maar daar leent de beschikbare tijd voor het onderzoek zich niet voor. Daarom heb ik gekozen om de meningen van de direct betrokken actoren mee te nemen in dit onderzoek.

3.4.1 Wethouder

In hoeverre de doelstellingen nu exact bereikt worden, weet de wethouder niet, de doelstellingen zijn zo algemeen geformuleerd dat het er maar net aan ligt hoe je ze invult. Het ambitieniveau ligt voor 2007 erg laag vanwege de financiële beperkingen en dat is jammer. Het is echter maar de vraag of de doelstellingen bereikt worden wanneer er meer geld ter beschikking komt, want niet duidelijk is wat nu precies de doelstellingen van het jongerenwerk zijn en wat het jongerenwerk nu precies voor effecten heeft. Ook zijn de wensen en behoeften van alle betrokken actoren, met name die van de jongeren zelf, niet in beeld. Het gaat hierbij niet alleen om de jongeren die nu naar de jongerencentra komen, maar om alle jongeren van gemeente Lingewaard, waar hebben zij behoefte aan? Of de 6 fte's waarover in de beleidsvisie wordt gesproken een juiste streefwaarde is voor de formatie van het jongerenwerk, weet de wethouder niet. Het uitgeven van het budget wat daaraan gekoppeld is, ruim 3 ton, daar wordt binnen deze gemeenteraad in elk geval niet naar gestreefd.

“Het is onduidelijk welke effecten het jongerenwerk heeft” - Wethouder

3.4.2 Beleidsmedewerker

Zoals al opgemerkt, kijkt de beleidsmedewerker bij het vaststellen van de mate van doelbereiking vooral naar de hoeveelheid activiteiten die het jongerenwerk heeft uitgevoerd en de diversiteit daarvan en naar de maatschappelijke signalen die binnenkomen via de wijkplatforms en politie. Cijfers met betrekking tot overlast door hangjongeren en instroom naar bureau Jeugdzorg worden niet bij de beoordeling betrokken, omdat een directe relatie tussen het succes/ falen van het beleid omtrent het jongerenwerk er niet mee te leggen is. Dit jaar zijn de voorwaarden een minimale vertaling van de doelstellingen en de verwachting is dat de doelstellingen niet volledig behaald zullen worden.

3.4.3 Directeur Stuw

In hoeverre de doelstellingen nu precies bereikt worden, is niet duidelijk want ze zijn niet SMART geformuleerd. Het is wenselijk dat dit wel gebeurt, wat wil de gemeenteraad nu precies? Willen ze dat die jongerencentra gewoon open zijn zodat jongeren daar zijn in plaats van op straat? Dan hoeft daar niet altijd een agogische geschoolde jongerenwerker aanwezig te zijn, iemand anders kan ook de deur open doen. Die jongerenwerker is er juist om de jongeren in het centrum aan te spreken, kennis met ze te maken als ze nieuw zijn, te vragen hoe het met ze gaat, eventuele problemen te signaleren en jongeren daarmee te helpen. Het draait daarbij om het leggen en onderhouden van contacten en het opbouwen van een vertrouwensband. Het aanwezig zijn van de jongerenwerker in de jongerencentra is dus zeer belangrijk wil de doelstelling verder gaan dat het van de straat houden/halen van jongeren, namelijk het begeleiden en ondersteunen van die jongeren die niet op eigen kracht gelukkige en zelfstandige volwassenen kunnen worden. De gemeente is de werkgever, Stuw is de werknemer, het is dus aan de gemeente om precies te formuleren wat zij nu met het jongerenwerk wil en daarbij moeten de doelstellingen SMART verwoord zijn. Gemeente Overbetuwe heeft haar doelstellingen wel op die manier geformuleerd. Jaarlijks wordt een opdracht gegeven. Per dorpskern wordt een doel geformuleerd, een verwachte stand van zaken per {datum}, een opdrachtschrijving en meetpunten (met start- en gewenste waarden) en evaluatiemomenten worden vastgelegd. Aan de hand van die opdracht wordt een offerte opgesteld. Daarbij wordt dan ook een plan van aanpak, een tijdspad en een tijdsinvestering gegeven. Twee of drie keer per jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden waarin staat beschreven wat beoogd werd en wat tot op dat moment gerealiseerd is. Aanpassing is op die manier in een vroeg stadium al mogelijk. Aan het einde van het jaar wordt een resultatenoverzicht met weer de beoogde en gerealiseerde resultaten gegeven en het jaarverslag en de jaarrekening worden opgesteld.¹⁴ Misschien dat de opdrachten van gemeente Overbetuwe iets te gedetailleerd zijn, maar het is in elk geval wel duidelijk. Wat ideaal zou zijn, is een overeenkomst op basis van beoogde resultaten. Enkele gemeenten in Nederland zijn gestart met het project WILL, waarin op basis van producten van welzijnsinstellingen afspraken gemaakt worden.¹⁵ Daaruit is het project TRILL voortgekomen, dat nog een stapje verder gaat dan WILL, er wordt namelijk gewerkt op basis van resultaten.¹⁶ Dit project kan wellicht een uitkomst bieden voor de onduidelijkheid en onmeetbaarheid van de doelen van het jongerenwerk. Graag zou Stuw willen werken met een contractfinanciering op basis van beoogde resultaten.

“Wat wil de gemeenteraad nu precies?” - Directeur Stuw

In hoeverre de doelstellingen van het jongerenwerk in gemeente Lingewaard dus bereikt worden, is niet echt hard te maken. Wel is het duidelijk dat het dit jaar niet de goede kant op gaat vanwege het tekort aan budget. Het min of meer schrappen van het ambulante werk is funest voor het jongerenwerk. Ambulant werk en accommodatiegebonden werk gaan hand in hand en kunnen niet zonder elkaar. Wellicht is het project 'Streetwise' een goed project, maar het is eigenlijk oude wijn in nieuwe zakken, want via het ambulante werk en het overleg met de wijkagenten en buurtbewoners werd er eigenlijk hetzelfde gedaan. Wel is het erg

¹⁴ Zie: Offerte Stuw jongerenwerk Overbetuwe 2006, Opdrachten Stuw jongerenwerk Overbetuwe 2006, Resultatenoverzicht Stuw jongerenwerk Overbetuwe 2006, Tussenrapportage Stuw jongerenwerk Overbetuwe 1^e kwartaal 2007

¹⁵ Zie bijvoorbeeld: <http://www.vng.nl/Documenten/vngdocumenten/SamenwerkingWILLMOgroepVNG.doc>

¹⁶ Zie bijvoorbeeld: http://www.zorgwelzijn.nl/dossiers/id20105-59006/trill_het_gaat_goed_in_het_zuiden.html

positief dat er een helder onderscheid wordt gemaakt tussen de verantwoordelijkheden van de welzijnsinstelling en de politie met betrekking tot lichte overlast en crimineel gedrag. In elk geval bemoeilijkt het schrappen van het ambulante werk het opbouwen van een band met nieuwe groepen jongeren, dat nog eens versterkt wordt door het verminderd aan kunnen bieden van activiteiten. Wanneer de activiteiten namelijk verminderd of minder aantrekkelijk worden aangeboden, wordt de interesse van jongeren in het jongerenwerk wellicht afgezwakt. Een ander punt is dat het jongerenwerk in gemeente Lingewaard niet over één kam geschoren kan worden, de kernen zijn erg verschillend. Huissen is bijvoorbeeld een zwaardere kern, het kent moeilijkere groepen die veel intensieve begeleiding nodig hebben. De directeur ziet een verschil in het succes van de jongerencentra in Bommel en Huissen ten opzichte van Gendt. Hij stelt dat de jongerenwerkers in Bommel en Huissen een betere band hebben met de jongeren in die kernen als met de jongeren in Gendt. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat Gendt te weinig dagdelen open is, 24 uur per week is toch zeker nodig, en het feit dat de inlopen door twee jongerenwerkers worden verzorgd. Dat de jongerenwerker die er eerst werkte, over is geplaatst naar gemeente Overbetuwe, is erg vervelend en liever had de directeur deze beslissing niet willen maken, maar vanwege de financiële beperkingen vanuit het budget was dit nodig. Het jongerenwerk in Gendt is minder kwalitatief dan in de andere kernen, die meer dagdelen open zijn en één jongerenwerker hebben. Daar komt het probleem bij dat veel jongeren rondom het jongerencentrum blowen en drinken als zij daar zijn, wat weer een slechte invloed kan hebben op de jongere jeugd die in het jongerencentrum is. Ook is er geen beheerder, wat wel gewenst is. Op korte termijn zal er een notitie naar de gemeente gaan dat de huidige situatie niet langer houdbaar is en dat dit betekent dat er één jongerencentrum gesloten moet worden¹⁷. Tenslotte merkt de directeur nog op dat Stuw een kleine organisatie is en er hard gezocht wordt naar een fusiepartner.

3.4.4 Jongerenwerkers

Bommel/ Gendt

De doelstellingen voor dit jaar kunnen niet volledig behaald worden. Het ambulant werk kan nauwelijks worden uitgevoerd waardoor het binnenhalen van nieuwe groepen bemoeilijkt wordt. Juist om ze binnen te kunnen halen, moet eerst buiten een band met ze opgebouwd worden, wat gemiddeld een half jaar duurt. Investeren in (opgebouwde en nieuwe) netwerken lukt nog maar nauwelijks. Er zijn geen volwassen vrijwilligers buiten de doelgroep waardoor de jongerenwerker erg gebonden is aan de accommodatie (ze kan niet even een uurtje ambulant werk tussendoor gaan doen) en signaleren van problemen en het begeleiden van de jongeren daarbij wordt hier ook door bemoeilijkt. Dit wordt versterkt door de afwezigheid van de beheerder in Bommel en het ontbreken van een beheerder in Gendt en deels opgevangen door de stagiaires, maar voor hen zijn te weinig middelen beschikbaar. In Bommel is bijvoorbeeld maar één computer, terwijl er vijf stagiaires zijn. De jongerenwerker vindt dat het combineren van het jongerenwerk in de twee dorpen niet eenvoudig is, in de eerste plaats omdat er nu minder uren voor Bommel beschikbaar zijn en in de tweede plaats omdat er nu dubbele administratie gedaan moet worden, wat erg veel tijd in beslag neemt. Tenslotte is de jongerenwerker onzeker over de toekomst van het jongerenwerk. Worden er dagdelen geschrapt, gaat Gendt weer dicht? Deze situatie is niet langer houdbaar, er moet echt een oplossing gevonden worden. Wel is het positief dat beide jongerencentra op een goede locatie liggen, waardoor jongeren makkelijk kunnen binnenlopen.

¹⁷ Dit is inmiddels gebeurd, zie: Notitie Jongerenwerk Lingewaard in de knel 29-05-'07

Huissen/ Gendt

De doelstellingen voor dit jaar kunnen niet volledig gehaald worden. Het ambulante werk is nu eenmaal niet los te zien van het accommodatiegebonden werk. De jongerenwerker verwacht dat zij langzaam de greep op de groepen hangjongeren op straat zal verliezen, waardoor wellicht de overlast op straat zal toenemen. Ook komt de algemene preventieve functie van het jongerenwerk in gevaar, vanwege het niet langer veelvuldig kunnen werken met werkgroepen die op projectbasis activiteiten organiseren. Verder is het ontbreken van volwassen vrijwilligers van buiten de doelgroep een probleem, om dezelfde redenen die de andere jongerenwerker noemt. Tenslotte ervaart de jongerenwerker de combinatie van het werken in Huissen en Gendt ook als niet eenvoudig, om dezelfde redenen als de andere jongerenwerker. Daarbij besteedt zij alle tijd die de administratie als gevolg van de professionalisering van het jongerenwerk vereist is, liever aan de jongeren zelf. Bovendien wordt het opbouwen van een band met de jongeren in Gendt bemoeilijkt, omdat ze er maar één dagdeel in de week is. Ook deze jongerenwerker stelt dat de huidige situatie niet houdbaar is en is onzeker over de toekomst van het jongerenwerk.

3.4.5 Beheerders

Vanwege de afwezigheid van de beheerder in Bommel, heb ik alleen de beheerder in Huissen gesproken. Deze gaf aan dat de huidige situatie alles behalve wenselijk is, niet alleen omdat er op dit moment te weinig gedaan kan worden om de doelstellingen van het jongerenwerk te verwezenlijken, maar ook omdat de relaties met andere betrokken actoren (bijv. jongeren, wijkraden, wijkagenten) die in het verleden zijn opgebouwd, niet zomaar even verbroken en (hopelijk) weer opgebouwd kunnen worden zonder daarbij een stukje geloofwaardigheid te verliezen. De betrokken actoren moeten weten waar ze aan toe zijn, die continuïteit is erg belangrijk. De beheerder geeft ook aan dat hij nu in zijn vrije tijd nog regelmatig groepen jongeren en buurtbewoners opzoekt, om het opgebouwde vertrouwen en de geloofwaardigheid niet te verliezen.

“Zonder het ambulante werk zullen we de greep op de hangjongeren op straat verliezen” - Jongerenwerker Huissen/ Gendt

“Continuïteit is belangrijk voor het vertrouwen in en de geloofwaardigheid van het jongerenwerk” - Beheerder Huissen

3.4.6 Jongeren

3.4.6.1 Onderzoeksopzet

Om te weten hoe ik de doelgroep het beste kon bereiken, heb ik gesprekken gevoerd met de jongerenwerkers. Zij maken onderscheid in de jongere binnengroep, de oudere binnengroep en de buitengroep (=de jongeren op straat). Deze verdeling heb ik ook aangehouden bij het opzoeken van de jongeren en daarbij heb ik onderscheid gemaakt per dorpskern waar een jongeren centrum geplaatst is. Ik heb er voor gekozen om per dorpskern (Bommel, Gendt en Huissen) drie groepen te betrekken in mijn onderzoek. Zo is elke groep in elke kern vertegenwoordigd en dit was haalbaar gelet op de tijdsplanning van het onderzoek.

Ik heb dus negen *groepen* jongeren betrokken in mijn onderzoek. Ik heb bewust gekozen voor groepsgesprekken. De eerste reden hiervoor is dat ik een informeel karakter wilde geven aan de gesprekken; omdat ik zelf 22 ben, verwachtte ik makkelijk contact met hen te kunnen maken en verwachtte dat zij mij meer zouden vertellen in een meer informele setting dan in een één op één gesprek. De tweede reden is dat ik op deze manier gelijk de dynamiek van de groep zou ervaren, een stukje observatie dus, en verwachtte op die manier nog meer waardevolle informatie te kunnen verkrijgen. Ik heb er voor gekozen om niet te willen werken met een vast aantal jongeren, maar gewoon met de jongeren die ik ter plekke aantrof, om dezelfde redenen als waarom ik ervoor heb gekozen met groepen te werken. Met oog op mijn eigen veiligheid, heb ik de buitengroepen opgezocht in de buurt van de jongerencentra en heb mij daarbij laten voorstellen door de jongerenwerker.

De vragen die ik aan de jongeren gesteld heb, waren verdeeld in verschillende categorieën. Deze indeling in categorieën is deels afgeleid van het onderzoek van Galdwin uit 1989 die het falen van een bepaald beleid verklaarde aan de hand de kennis, mogelijkheden en eigen doelen van de doelgroep van het beleid. Het beleid kan alleen slagen wanneer de doelgroep op de hoogte is van de mogelijkheden die het beleid hen biedt, wanneer zij gebruik kan of mag maken van die mogelijkheden en wanneer zij dit ook daadwerkelijk wil ¹⁸. Ik heb er voor gekozen om deze elementen te gebruiken in mijn onderzoek, zonder daarbij haar onderzoeksstrategie te volgen waarbij ook een beslisboom wordt opgesteld. Dit doe ik niet omdat ik het succes dan wel falen van het beleid omtrent jongerenwerk niet alleen verklaar vanuit de doelgroep, maar ook vanuit het beleid en de meningen van andere betrokken actoren. De eerste categorie vragen betrof vragen over de jongeren zelf; leeftijd, woonplaats, opleiding en geslacht (al was dat natuurlijk geen vraag maar een observatie). De tweede categorie betrof vragen over hun kennis met betrekking tot het jongerenwerk. Daarbij heb ik iets andere vragen gesteld aan de binnengroepen dan de buitengroepen, om de eenvoudige reden dat de binnengroepen het jongerenwerk al kennen. De derde categorie betrof vragen over de mogelijkheden van de jongeren om deel te nemen aan inloopgelegenheden en activiteiten die het jongerenwerk organiseert. De vierde categorie betrof vragen over de eigen doelen die de jongeren hebben; waarom willen ze wel of niet participeren in het jongerenwerk? De vijfde categorie betrof vragen met betrekking tot de tevredenheid over en de verbeteringsuggesties voor het jongerenwerk vanuit de jongeren. De zesde categorie betrof overige opmerkingen die de jongeren nog kwijt wilden. Een overzicht van de vragen is te vinden in bijlage 3. De verwerkingen van de gesprekken (onderzoeksresultaten) zijn te vinden in bijlage 4.

3.4.6.2 Onderzoeksresultaten

In deze paragraaf worden globaal de resultaten weergegeven, met daarbij aandacht voor belangrijke overeenkomsten en verschillen. Ik heb dus negen verschillende groepen jongeren gesproken, in totaal waren dat 68 jongeren.

Categorie I: Jongeren in kaart

Vrijwel alle jongeren zijn lagergeschoold en het merendeel bestaat uit jongens. Het grootste deel van de jongeren, zowel bij de jongerencentra als op straat, komt uit de dorpskern waar ik ze sprak.

¹⁸ Galdwin, C.H. (1989). *Ethnographic decision tree modeling*, in: *Qualitative Research methods*, Vol. 19, Beverly Hills

Categorie II: Kennis

De meeste jongeren hebben kennis gemaakt met het jongerencentrum via hun vrienden of familie. Dan is er ook nog een deel dat via de jongerenwerker of via activiteiten in contact is gekomen met het jongerenwerk. De jongeren in Bemmelen en Huissen kennen de jongerenwerkers daar beter dan de jongeren in Gendt. Het JIP (jongereninformatiepunt) is bij de meeste buitengroepen niet bekend en de het grootste deel van de jongere jeugd houdt zich er niet mee bezig. Allemaal, zelfs de jongere jeugd, meent men dat het jongerenwerk er is om hen van de straat te houden.

Categorie III: Mogelijkheden

In Gendt hebben de jongeren beduidend minder mogelijkheden om het jongerencentrum binnen te gaan dan in Bemmelen en Huissen. Bij alle kernen heeft een verschuiving van de leeftijdsgrenzen plaatsgevonden ten opzichte van de grenzen uit de beleidsvisie jongerenwerk 2004. Een aantal jongeren kan hierdoor wel naar binnen en maakt hier ook gebruik van en een aantal jongeren kan hierdoor niet naar binnen, waarvan een aantal dat niet waarderen. Overal kunnen jongeren vrijwilliger worden en meehelpen met de organisatie van activiteiten of ideeën aandragen, maar bijna alle jongeren geven ook aan dat ze dit niet echt als invloed hebben beschouwen; met hun ideeën wordt niet vaak iets gedaan vanwege het gebrek aan budget.

Categorie IV: Eigen doelen

Er is een groot verschil in eigen doelen tussen de jongere en de oudere jeugd. De jongere jeugd ziet het jongerencentrum vooral als speelplaats en de oudere jeugd komt er omdat ze er relaxed willen hangen. Beide groepen vinden het jongerenwerk een goed alternatief voor de andere (niet leuke!) vormen van recreatie in Lingewaard. De jongeren op straat kiezen er bewust voor om op straat te hangen. Daarbij is er een verschil in de groep die naar de jongerencentra gaat en de groep die dit niet of nauwelijks doet. De eerste groep komt in de jongerencentra én hangt op straat wanneer het jongerencentrum dicht is en de tweede groep komt er niet omdat ze aan niemand verantwoording af willen leggen of omdat er al een andere groep binnen komt waar zij zo weinig mogelijk mee te maken willen hebben. Allemaal vinden ze dat ze ook rustig op straat moeten kunnen hangen en dat mensen wel erg snel klagen. In Gendt vinden de jongeren het niet fair dat ze nergens meer buiten mogen hangen behalve bij het jongerencentrum. Verder heeft de jongere jeugd (nog) geen behoefte aan hulp en begeleiding en de oudere jeugd wel. Daarbij is het opvallend dat de jongeren in Gendt niet zo geïnteresseerd zijn in hulp en begeleiding, terwijl in Bemmelen en Huissen een behoorlijk sterke band is met de jongerenwerkers en zij ook daadwerkelijk gebruik maken van deze hulp en begeleiding.

“Het jongerencentrum is er om ons van de straat te houden” - alle jongeren

“We kunnen hier maar één avond in de week terecht, wat heeft dat voor zin?!”
- jongere over het jongerencentrum in Gendt

“Ik kom graag in het jongerencentrum, anders vervel ik me ook maar en hang ik op straat” - verschillende jongeren

“Als ik ergens mee zit, vraag ik het wel aan [de jongerenwerker], ze luistert en helpt altijd” - jongere in Bommel, jongere in Huissen

“Dat we af en toe voor geluidsoverlast zorgen, kan kloppen, maar mensen zeuren ook wel erg snel” - jongere in Huissen

“De gemeente moet maar meer investeren in ons, als wij iets slopen omdat we ons vervelen, kost ze dat ook geld.”

- jongere in Bommel

graag dat de gemeente zorgt voor relaxte hangplekken. Dan is er ook nog een deel dat aangeeft dat zij wel eens dingen in de openbare ruimte vernielen omdat ze zich vervelen en een behoorlijk aantal jongeren geeft aan regelmatig jointjes te roken (sterker nog, tijdens één groepsgesprek werden jointjes gedraaid, midden op de dag). Tenslotte heerst er bij een aantal jongeren grote onzekerheid over het voortbestaan van de jongerencentra en het aantal dagdelen dat ze open zijn.

3.4.6.3 Conclusies

In het algemeen zijn jongeren blij met het jongerencentrum en de jongerenwerker en geven zij ook aan dat het een goede recreatie en ontmoetingsplaats is, maar dat het te weinig dagdelen open is en er te weinig activiteiten georganiseerd worden. Een deel geeft aan dat het jongerenwerk ervoor zorgt dat zij minder op straat hangen en een ander deel geeft aan 'no matter what' op straat te willen hangen. De jongeren in Bommel en Huissen geven aan dat er een goede band is met de jongerenwerker en zeggen ook goed geholpen te worden wanneer zij ergens mee zitten. Op deze manier kunnen problemen van jongeren in een vroeg stadium al verholpen worden en wanneer nodig kan hen naar de juiste hulpverleningsinstanties verwezen worden. Deze band ontbreekt tussen de jongerenwerkers en jongeren in Gendt. Dit heeft natuurlijk te maken met het feit dat de jongerenwerkers daar pas sinds januari dit jaar aanwezig zijn en het opbouwen van een vertrouwensband tijd nodig heeft, maar omdat de jongerenwerkers er maar één of twee dagdelen zijn, is het maar de vraag in hoeverre deze band opgebouwd kan worden.

Categorie V: Tevredenheid

Alle jongeren, de ouderen nog meer dan de jongere jongeren, vinden dat er te weinig inloopgelegenheden zijn en in Gendt vragen ze zich zelfs af waarom het centrum er überhaupt staat als ze er maar één avond terecht kunnen. Een aantal jongeren gaf aan het vervelend te vinden dat het jongerencentrum in de vakanties en in de weekends dicht is. Alle jongeren vinden dat er te weinig activiteiten georganiseerd worden, zeker de oudere jeugd. Een aantal keren werd teruggekeken op 'vroeger' toen er nog wel activiteiten als politievoetbal en droppings georganiseerd werden en dit werd behoorlijk gemist. De jongeren die aangaven hulp en begeleiding van de jongerenwerker belangrijk te vinden, waarden dit enorm. Iedereen vindt dat er te weinig te doen is in hun dorp of in heel Lingewaard. Graag zien ze een zwembad, een McDonald's, een coffeeshop en een leuke kroeg voor jongeren.

Categorie VI: Overig

Jongeren willen graag op straat hangen en vinden dat dit ook moet kunnen. Dat ze daarmee overlast veroorzaken, kunnen ze in veel gevallen niet begrijpen. Wanneer ze niet te veel herrie maken en niets vernielen, moeten mensen niet zeuren. Ze willen dus vooral met rust gelaten worden en zien

Wanneer de gemeente wil dat er minder jongeren op straat hangen, is een oplossing te vinden in het meer openstellen van de jongerencentra en het meer organiseren van activiteiten. Jongeren laten zich onder andere binnenhalen via vrienden/ familie, een soort van kettingreactie. Wanneer de jongeren die er al zijn, positief zijn over de jongerencentra, is het een logische redenatie dat zij hun vrienden een keer mee zullen nemen. Jongeren laten zich ook binnenhalen via activiteiten die georganiseerd worden, voorwaarde is wel dat deze aantrekkelijk zijn en er een redelijk budget voor is. Tenslotte laten jongeren zich binnenhalen door middel van het ambulante werk. Er is dus een behoorlijk aantal jongeren dat nu nog op straat hangt, maar wel binnengehaald kan worden. **Wil de gemeente dat jongeren niet alleen maar in de jongerencentra aanwezig zijn, maar ook goed begeleid worden, is het nodig dat er een vaste jongerenwerker die dagdelen aanwezig is.** Daarbij is een beheerder ook zeer welkom, zodat de jongerenwerker meer tijd heeft voor het leggen en onderhouden van contacten met de jongeren. Verder geldt dat er ook acceptatie moet zijn voor het feit dat bepaalde groepen jongeren gewoon op straat willen en zullen hangen. **Via het ambulante werk kunnen deze hangjongeren dan in elk geval wel bereikt worden, zodat de jongerenwerkers in kunnen springen op lichte overlastsituaties en eventuele problemen bij deze jongeren kunnen signaleren.** Tenslotte hebben jongeren ook behoefte aan andere recreatiemogelijkheden dan het jongeren centrum. Het is wellicht geen verkeerde gedachte om een onderzoek te doen naar de wensen en behoeften van de jongeren uit gemeente Lingewaard en te kijken waaraan redelijkerwijs voldaan zou kunnen worden.

3.5 Slot

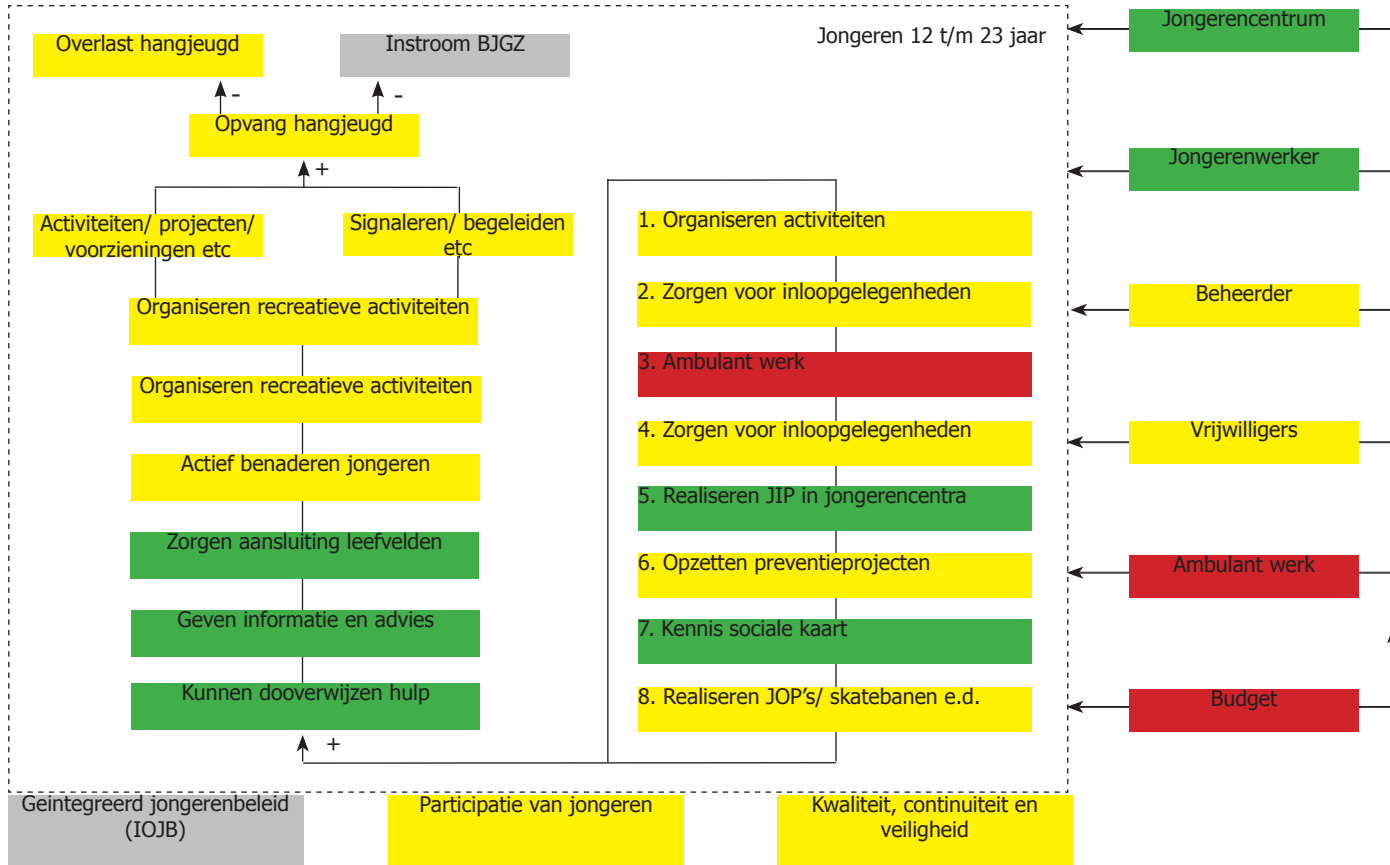
Samenvattend kan gesteld worden dat de mate van doelbereiking moeilijk is vast te stellen omdat de doelen niet SMART zijn geformuleerd. Onduidelijk is wat er nu exact verwacht wordt van het jongerenwerk en welke effecten het jongerenwerk nu precies heeft waarop. Wel is duidelijk dat dit jaar niet aan alle doelstellingen vorm gegeven kan worden vanwege het tekort aan financiële middelen en dat gemeente Lingewaard nu de 'gouden combinatie' mist. Alle betrokken actoren (de doelgroep hierbij niet meegenomen) verwachten dat de doelstellingen op deze manier niet volledig behaald zullen worden. Er zijn op dit moment al aanwijzingen dat het jongerenwerk in Gendt kwalitatief minder goed of minder effectief is vanwege het weinige aantal uren dat dit centrum open is en het feit dat deze uren verdeeld worden over de twee jongerenwerkers van Bommel en Huissen. De doelgroep is wel blij met het jongerenwerk, maar niet tevreden met de openingstijden en hoeveelheid activiteiten.

Bij de inleiding op dit hoofdstuk, heb ik een schema gegeven van het beleid omtrent het jongerenwerk. Dit schema kan nu worden ingekleurd op basis van de resultaten van dit hoofdstuk. Daarbij wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen de verschillende kernen; dit schema biedt een samenvattend overzicht van het jongerenwerk in gemeente Lingewaard en dient gelezen te worden in relatie met de informatie gegeven in dit hoofdstuk. Het schema is te vinden op de volgende pagina.

Leeswijzer:

Groen is voldoende/ goed, geel matig/ alarmerend, rood onvoldoende/ slecht. Let op: 'Jongeren centrum' is groen, dat wil zeggen dat er, conform de voorwaarden uit de beleidsvisie jongerenwerk 2004, in alle drie de jongeren centra een jongeren centrum is, dit zegt niets over de kwaliteit ervan. Dit geldt voor alle voorwaarden. 'Budget' is rood omdat het budget niet toereikend is om aan alle voorwaarden vorm te geven. 'Instroom Bureau Jeugdzorg' is niet ingevuld vanwege het niet beschikken over voldoende informatie. 'IOJB' is ook niet ingevuld, vanwege het ontbreken van recente gegevens over het geluk en de zelfstandigheid van de Lingewaardse jongeren in vergelijking met die gegevens uit 2004.

Schema 2: Beleid omtrent jongerenwerk in gemeente Lingewaard, doeltreffend?

Hoofdstuk 4:
Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de antwoorden op de voorgaande deelvragen samengevat en worden conclusies getrokken, waarna aanbevelingen volgen in de vorm van verbeter suggesties.

1. 'Wat doet het jongerenwerk in gemeente Lingewaard, welk beleid is er van toepassing en hoe wordt dit uitgevoerd?'

Het jongerenwerk is gericht op jongeren van 12-23 jaar en biedt jongeren ontspanning en recreatie aan, maar ook hulp en advies door middel van zowel accommodatiegebonden als ambulante werk. Het beleid dat van toepassing is, is de beleidsvisie jongerenwerk 2004 van gemeente Lingewaard, die ieder jaar vertaald wordt naar voorwaarden en een bijbehorend budget voor de welzijnsinstelling Stuw, die de uitvoering van het jongerenwerk verzorgt. Knelpunten bij het beleid en de uitvoering die bij deze eerste analyse al zichtbaar werden, zijn de feiten dat het beleid vaag en algemeen geformuleerd is en dat Stuw met problemen met betrekking tot de uitvoering van het beleid kampt.

2. 'In hoeverre worden de doelstellingen van het beleid bereikt, zowel feitelijk als in de beleving van de direct betrokken actoren?'
en *3. 'Welke oorzaken liggen ten grondslag aan het succes of wel falen van het beleid en waar liggen verbetermogelijkheden?'* zijn zo nauw verweven dat deze gezamenlijk beantwoord worden:

De feitelijke doelbereiking is niet exact vast te stellen vanwege het niet SMART geformuleerd zijn van de doelstellingen en het ontbreken van een volledig inzicht in de effecten van het jongerenwerk. **Uit een vergelijking van het beleid van gemeente Lingewaard met literatuur over jongerenwerk**, zijn een aantal indicatoren voor het al dan niet behalen van de doelstellingen van het beleid naar voren gekomen: 1) onduidelijkheid over effecten van jongerenwerk kan een belangrijke reden zijn het budget niet te willen verhogen, 2) gemeente Lingewaard probeert aan alle verschijningsvormen van het jongerenwerk vorm te geven, wat wellicht niet haalbaar is, zeker gezien het beperkte budget, 3) het beleid van gemeente Lingewaard komt in grote mate overeen met het beleid dat vanuit de literatuur over jongerenwerk beoogd wordt, wat indicatoren voor 'succes' oplevert, alleen is het beleid niet helder genoeg geformuleerd, wat mogelijkerwijs problemen oplevert met betrekking tot de uitvoering ervan. Hieruit komen verbeter suggesties naar voren ten aanzien van de formulering van het beleid; formuleer het beleid SMART en beslis op welke aspecten van het jongerenwerk accenten komen te liggen. **Uit een vergelijking tussen het beleid en de praktijksituatie van het jongerenwerk in gemeente Lingewaard** kwam naar voren dat er niet aan alle randvoorwaarden voldaan wordt vanwege het tekort aan budget, wat op verschillende vlakken van de uitvoering van het jongerenwerk problemen oplevert. Met name het vrijwel ontbreken van ambulante jongerenwerk zorgt ervoor dat niet alle doelen behaald kunnen worden en bovendien wordt niet de gehele doelgroep bereikt. Wanneer voorgaande verbeter suggestie is toegepast, kan opnieuw bekeken worden wat de hoogte van het budget zou moeten zijn en er moet bekeken worden op welke manier de gehele doelgroep wel bereikt kan worden. **Uit gesprekken met direct betrokken actoren** bleek dat zij allemaal verwachten dat dit jaar niet alle doelstellingen behaald zullen worden omdat, vanwege financiële beperkingen, geen invulling gegeven kan worden aan alle doelstellingen. Sterker nog, er komt vanuit Stuw een noodsignaal: de huidige situatie is niet langer houdbaar en het jongerenwerk kan op deze manier

niet voldoende effectief en kwalitatief zijn. Een verbetersuggestie op dit gebied is het maken van een voorlopige beslissing als antwoord op het noodsignaal. De doelgroep van het beleid, de jongeren, zijn wel blij met de jongerencentra en de jongerenwerkers en beheerders, maar zij zijn niet tevreden met het aantal inlooplegeenheden en het aantal en de aard van activiteiten die er georganiseerd worden (veroorzaakt door een tekort aan financiële middelen) en bovendien gaat die ontevredenheid gepaard met de ontevredenheid over recreatiemogelijkheden in het eigen dorp. Via een wensen- en behoefteonderzoek kan bekeken worden aan welke wensen/ behoeften voldaan kan worden om een deel van de ontevredenheid bij de jongeren weg te nemen. Ook is er een groep jongeren die op straat willen en zullen hangen, met betrekking tot die groep moet duidelijk worden op welke manier zij in beeld kunnen blijven zodat eventuele problemen tijdig gesignaleerd kunnen worden en er tijdig ingespeeld kan worden op eventuele overlastsituaties.

Hoewel de feitelijke doelbereiking dus niet exact is vast te stellen, kan er, op grond van de indicatoren voor het al dan niet behalen van de doelstellingen en de meningen van de direct betrokken actoren, gesteld worden dat de doelen niet of niet volledig behaald worden en er dus sprake is van een gedeeltelijk falen van het beleid.

De centrale vraagstelling luidde: *‘In hoeverre is het huidige beleid van gemeente Lingewaard omtrent het jeugd- en jongerenwerk doeltreffend?’*

Op grond van de argumenten gegeven bij de beantwoording van de deelvragen, kan gesteld worden dat het huidige beleid van gemeente Lingewaard omtrent het jeugd- en jongerenwerk onvoldoende doeltreffend is. Op de volgende pagina worden de problemen met betrekking tot de doeltreffendheid van het beleid, de oorzaken ervan en de verbetersuggesties ervoor in schema weergegeven.

Probleem	Oorzaak	Verbetersuggestie
1. Doelen zijn vaag en algemeen geformuleerd, er is tot op heden geen overeenstemming over de exact te leveren prestaties bereikt	- Doelen zijn niet SMART geformuleerd - De verhouding tussen gemeente Lingewaard als opdrachtgever en Stuw als opdrachtnemer is vanaf de start van de samenwerking niet voldoende helder geweest	Formuleer de doelen SMART. Beslis waar accenten gelegd worden. Nauwgezet overleg tussen gemeente en Stuw is hierbij essentieel. Kijk naar WILL en TRILL projecten en relatie Stuw- gemeente Overbetuwe.
2. Niet aan alle doelen kan dit jaar vormgegeven worden	Het budget is ontoereikend	Los eerst probleem 1 op, bekijk dan opnieuw welk budget nodig is. Zorg ervoor dat de 'gouden combinatie' ambulant en accommodatiegebonden werk niet verloren gaat. Let op: Integreer het (eventueel aan te trekken) project 'Streetwise' met het jongerenwerk, omdat dit project veel overeenkomsten vertoont met het ambulante jongerenwerk en de straathoekwerker op die manier iets te bieden heeft aan de jongeren (namelijk het jongerencentrum)
3. Niet de hele doelgroep uit de beleidsvisie jongerenwerk 2004 wordt bereikt	Jongeren boven de 20-21 jaar mogen de jongerencentra niet binnen en kunnen dus alleen bereikt worden met het ambulante werk	Beslis of de leeftijdsgrenzen van de jongerencentra aangepast moeten worden en zorg ervoor dat deze groep op straat bereikt wordt
4. De huidige situatie is niet langer houdbaar voor de jongerenwerkers en directie van Stuw	De combinatie met Gendt is niet goed te doen en ambulant werk is noodzakelijk. Het ontbreekt aan ondersteuning van volwassen vrijwilligers buiten de doelgroep.	Maak een voorlopige beslissing: Breidt het jongerenwerk in Lingewaard, specifiek in Gendt, uit of sluit een jongerencentrum. Voor het toekomstige beleid, zie suggesties 1 en 2. Met betrekking tot het binnenhalen van volwassen vrijwilligers, zeker wenselijk, maar weinig realistisch, hier moet ook rekening mee gehouden worden bij suggesties 1 en 2.
5. De doelgroep is niet tevreden	De jongerencentra zijn te weinig open, er worden te weinig (leuke) activiteiten georganiseerd, er is te weinig te doen in de dorpskernen en ze mogen 'nergens rustig hangen'	Inventariseer wensen en behoeften van de Lingewaardse jeugd en bekijk aan welke wensen en behoeften vorm gegeven kan worden. Let op, deze jeugd heeft vooral behoefte aan relaxte hangplekken en een uitgaansgelegenheid in het weekend

Duidelijk moet worden welke effecten/ resultaten de inzet van het jongerenwerk heeft,

WETEN

er zijn zeker verbetermogelijkheden met betrekking tot het beleid en de uitvoering,

KUNNEN

daarvoor is het nodig te beslissen welke inzet van het jongerenwerk gewenst wordt

WILLEN

Literatuur

- Bressers, H., A. Hoogerwerf (1995). *Beleidsvaluatie*, Alphen aan de Rijn: Samson H.D. Tjeenk Willink
- Doran, G.T. (1981). *There is a S.M.A.R.T. way to write management's goals and objectives*, in: AMA (American Management Association) Forum, november 1981, pag. 35-36
- Galdwin, C.H. (1989). *Ethnographic decision tree modeling*, in: Qualitative Research methods, Vol. 19, Beverly Hills
- Ginkel, F. van, R. Veenbaas, J. Noorda (2006). *Jongerenwerk - stand van zaken en perspectief*, Utrecht: NIZW Jeugd/ Amsterdam: SWP
- Griensven, R. van, K. Smeets (2003). *Jeugd- en jongerenwerk in Nederland - huidige stand van zaken vanuit gemeentelijk perspectief*, Den Haag: VNG
- Hazekamp, J.L., I. van der Zande (1992). *Het jongerenwerk in hoofdlijnen*, Amsterdam: Balans

Websites

- VNG en MO-groep (n.n.). *Overeenkomst WILL*, <http://www.vng.nl/Documenten/vngdocumenten/SamenwerkingWILLMOgroepVNG.doc>, bekeken op 23-05-'07
- Zorg + Welzijn (2006). *TRILL, het gaat goed in het zuiden*, http://www.zorgwelzijn.nl/dossiers/id20105-59006/trill_het_gaat_goed_in_het_zuiden.html, 07-06-'06
- www.jcdetoko.nl
- www.routenet.nl

Documenten Gemeente Lingewaard

- Beleidsvisie jongerenwerk 2004
- Brief subsidie Stuw 2006
- Brief subsidie Stuw 2007
- Brief wijziging JOP-beleid 2007
- Integraal Onderwijs Jeugd Beleid en ontwerpplan 2003-2007
- Startnotitie IOJB 2001
- Werkplan rekenkamercommissie 2006
- Voorstel voor burgemeester en wethouders realisatie project Streetwise april 2007
- Voorstel voor burgemeester en wethouders subsidie Stuw 2007

Documenten Welzijnsstichting Stuw

- Notitie Jongerenwerk Lingewaard in de knel 29-05-'07
- Offerte Stuw jongerenwerk Overbetuwe 2006
- Offerte Stuw jongerenwerk Lingewaard 2007
- Opdrachten Stuw jongerenwerk Overbetuwe 2006
- Resultatenoverzicht Stuw jongerenwerk Overbetuwe 2006
- Tussenrapportage Stuw jongerenwerk Overbetuwe 1^e kwartaal 2007

Gevoerde gesprekken (excl. jongeren)

Datum	Locatie	Naam	Functie
14-03-'07	Bemmel	I. Wijkstra	Beleidsmedewerker jeugdbeleid gemeente Lingewaard
10-04-'07	Huissen	J. Jansen-Peters	Jongerenwerker jongerencentrum Huissen/ Gendt
11-04-'07	Bemmel	I. Wijkstra	Beleidsmedewerker jeugdbeleid gemeente Lingewaard
24-04-'07	Bemmel	T. Bongers	Jongerenwerker jongerencentrum Bemmel/ Gendt
10-05-'07	Bemmel	I. Wijkstra	Beleidsmedewerker jeugdbeleid gemeente Lingewaard
10-05-'07	Gendt	H. Peters	Beheerder jongerencentrum Huissen
14-05-'07	Bemmel	J. Joosten	Wethouder gemeente Lingewaard, portefeuillehouder jongerenwerk
21-05-'07	Elst	R. Geerts	Directeur Stuw

Bijlagen

1. Vragenlijst jongeren
2. Onderzoeksresultaten jongeren

pag. II
pag. III-XI

Categorie I: Jongeren in kaart

Hoe oud ben je? Waar woon je? Wat voor opleiding of wat voor werk doe je?

Categorie II: Kennis

Ken je het jongeren centrum? Ken je de jongerenwerker? Weet je wat je er kunt doen? (inloop, activiteiten, JIP) Hoe heb je het jongeren centrum leren kennen? Waarom denk je dat het jongerenwerk bestaat?

Categorie III: Mogelijkheden

Kun/ mag je het jongeren centrum binnen en zo ja, hoe vaak? Kun/ mag je meedoen aan activiteiten die het jongerenwerk organiseert? Kun/ mag je meehelpen met het bedenken en organiseren van activiteiten? Kun je op andere manieren invloed uitoefenen op wat er in het jongeren centrum gebeurt?

Categorie IV: Eigen doelen

Waarom ben je hier? (Let op: deze vraag is alleen gesteld aan de jongeren op straat). Hoe vaak in de week ben je hier? Waarom loop je wel of niet het jongeren centrum in? Doe je wel eens mee aan activiteiten die georganiseerd worden en waarom wel of niet? Ga je wel eens naar de jongerenwerker als je ergens mee zit en waarom wel of niet? Kijk je wel eens in de informatiefolders en waarom wel of niet? Ben je vrijwilliger, waarom wel of niet?

Categorie V: Tevredenheid

Hoe tevreden ben je met de inloopmomenten? Hoe tevreden ben je met de activiteiten die georganiseerd worden? Hoe tevreden ben je met de hulp die je geboden wordt door de jongerenwerker? Hoe tevreden ben je met de informatie over drugs/ alcohol/ seks die je kunt krijgen in het jongeren centrum? Vind je dat er genoeg leuke dingen te doen zijn in jouw dorp? Wat moet er gebeuren om jullie van de straat te krijgen?

Categorie VI: Overig

Wat wil je nog meer kwijt?

Let op: jc= jongerencentrum, jw= jongerenwerker

Bemmel:

Tabel a: Onderzoekresultaten binnengroep – jongere jeugd, Bemmel, 08-05-'07

Categorie I: Jongeren in kaart						
Aantal jongeren 11	Leeftijd 11-14	Geslacht j/m 9j + 2m	Opleiding/Werk Basisschool en vmbo	Woonplaats 10 uit Bemmel, 1 uit Haalderen		
Categorie II: Kennis						
Jc bekend Ja	Jw bekend Ja	Wat te doen JIP is bij allen onbekend	Hoe leren kennen Via vrienden/ familie, via een activiteit	Bestaansreden Om ons van de straat te houden		
Categorie III: Mogelijkheden						
Inloop 1 dagdeel speciaal voor hen, 4 andere dagdelen voor hen die >12 jaar zijn. Niet in schoolvakanties.		Activiteiten Ja, maar er wordt niet zo veel georganiseerd		Invloed Kunnen vrijwilliger worden of losse ideeën aandragen/ een keer meehelpen met activiteiten		
Categorie IV: Eigen doelen						
Waarom hier n.v.t.	Hoe vaak 1x per week of om de week	Inloop Ja, makkelijk afspreken, anders verveling	Activiteiten Ja, maar zijn er te weinig	Hulp jw Houden zich daar niet mee bezig	Infolders Houden zich daar niet mee bezig	Vrijwilliger Nee, ze zijn echt bezig met 'spelen'
Categorie V: Tevredenheid						
Inloop Iedereen, op 1 na tevreden	Activiteiten Te weinig	Hulp n.v.t.	Infolders n.v.t.	Leuk dorp Mwah, het is wel goed dat t jc er is	Van straat n.v.t.	
Categorie VI: Overig						
De jongeren hebben zelf niets meer toe te voegen, ze zijn (nog) niet kritisch t.o.v. recreatie in Bemmel en zien het jc als een speelplaats. Wel is het opvallend dat ze dan toch zeggen dat het jc er is om hen van de straat te houden.						

Tabel b: Onderzoeksresultaten binnengroep – oudere jeugd, Bemmel, 09-05-'07

Categorie I: Jongeren in kaart						
Aantal jongeren 9	Leeftijd 15-23 jaar	Geslacht j/ m 5j + 4m	Opleiding/Werk Vmbo, mbo en laaggeschoold werk	Woonplaats 8 uit Bemmel, 1 uit Haalderen		
Categorie II: Kennis						
Jc bekend Ja	Jw bekend Ja en er is een hechte band mee	Wat te doen Alles bekend	Hoe leren kennen Via vrienden/ familie, via de jw (ambulant)	Bestaansredenen Om ons van de straat te houden		
Categorie III: Mogelijkheden						
Inloop 4 à 5 dagdelen, afh. vd leeftijd. De persoon van 23 mag eigenlijk niet naar binnen, maar is al enkele jaren vrijwilliger. In de schoolvakantie dicht		Activiteiten Er worden niet veel activiteiten georganiseerd. Wel bv. een filmavond, maar dat wordt niet echt gezien als een activiteit		Invloed Kunnen vrijwilliger worden en altijd ideeën aandragen of ergens mee helpen		
Categorie IV: Eigen doelen						
Waarom hier Anders verveling en op straat hangen	Hoe vaak Zo vaak mogelijk	Inloop Vrienden komen er ook, is gezellig	Activiteiten Willen graag meer activit. zoals bv. de dropping	Hulp jw Als ze ergens mee zitten, gaan ze zeker naar de jw	Infolders Is wel handig dat ze er liggen	Vrijwilliger 5 personen, 'gewoon' (geen speciale redenen)
Categorie V: Tevredenheid						
Inloop Balen dat het jc dicht is in de schoolvakanties en in de weekends, verder wel voldoende inloop	Activiteiten Te weinig en wat er is, is teveel gericht op de jongere jeugd	Hulp Erg blij met de hulp/ het luisterend oor van de jw	Infolders Prima	Leuk dorp Nee, er is te weinig te beleven. Gemist wordt: McDonald's, buitenzwembad	Van straat Deze groep hangt op straat als het jc dicht is, als ze van straat moeten, moet er wel een alternatief zijn	
Categorie VI: Overig						
Er is bij de jongeren onzekerheid over het jw. Worden er dagdelen geschrapd? Nog minder activiteiten? Niet doen! Ook wordt de beheerder gemist en er moet een (tijdelijke) vervanger komen. Opmerkelijke uitspraak: "De gemeente moet maar meer investeren in ons, als wij iets slopen omdat we ons vervelen, kost dat hen ook geld. Dat geld kunnen ze dan beter besteden aan leuke dingen voor ons, dan hebben wij iets leuk te doen en hebben zij geen last meer van ons."						

Tabel c: Onderzoekresultaten buitengroep, Bommel, 22-05-'07

Categorie I: Jongeren in kaart						
Aantal jongeren 7	Leeftijd 13-14 jaar	Geslacht j/ m 4j + 3m	Opleiding/Werk Vmbo, havo	Woonplaats 4 uit Bommel, 3 uit Elst		
Categorie II: Kennis						
Jc bekend Ja	Jw bekend 1x ja, 6x een beetje	Wat te doen JIP is onbekend	Hoe leren kennen Via vrienden/ familie	Bestaansreden Om ons van de straat te houden/ zodat wij ons kunnen vermaken		
Categorie III: Mogelijkheden						
Inloop 5 dagdelen mogelijk maar kunnen/ mogen niet altijd 's avonds op pad. Jc dicht in vakanties.		Activiteiten Er worden niet veel activiteiten georganiseerd		Invloed Kunnen vrijwilliger worden etc.		
Categorie IV: Eigen doelen						
Waarom hier Buiten kun je makkelijk afspreken met iedereen, vrienden komen hier ook altijd	Hoe vaak Elke dag wel (de jongeren uit Elst niet elke dag, maar zo'n 1x per week)	Inloop 1x: ja, want vrienden komen ook, t is gezellig, anderen vinden het soms een keer leuk, anderen saai en geen leuke mensen binnen	Activiteiten Als er leuke dingen georganiseerd worden, zouden ze best willen	Hulp jw 1x ja, de rest weet of ze hulp zouden willen van de jw als ze ergens mee zitten	Infolders JIP niet bekend, klinkt wel leuk om een keer door te lezen	Vrijwilliger Nee, al helpt 1 persoon wel af en toe eens mee met wat dingetjes
Categorie V: Tevredenheid						
Inloop Wisselend tevreden. Balen dat het jc in de weekends dicht is	Activiteiten Niet tevreden, ze moeten bv. eens een jump-feest organiseren	Hulp 1x tevreden, de rest weet het niet	Infolders n.v.t.	Leuk dorp Nee, gemist wordt 's weekends: een leuke kroeg voor jongeren	Van straat De gemeente moet voor leuke dingen zorgen	
Categorie VI: Overig						
Deze groep hangt naar eigen zeggen bijna elke dag wel op straat, best opvallend gezien de leeftijd. Zelf zien ze het probleem niet, want zij zijn niet degenen die alles kapot maken buiten. 'Die oudjes in die flat daar moeten niet zo zeuren als we om 22.00u nog buiten staan, dan moeten ze maar niet zo vroeg gaan slapen'.						

Gendt:

Tabel d: Onderzoeksresultaten binnengroep – jongere jeugd, Gendt,

Categorie I: Jongeren in kaart						
Aantal jongeren 6	Leeftijd 11-12	Geslacht j/m 6j	Opleiding/Werk Basisschool	Woonplaats 4 uit Gendt, 1 uit Haalderen, 1 uit Arnhem		
Categorie II: Kennis						
Jc bekend Ja	Jw bekend Ja	Wat te doen JIP niet bekend	Hoe leren kennen Via vrienden/ familie, via een activiteit	Bestaansreden Om ons van de straat te houden		
Categorie III: Mogelijkheden						
Inloop 1 dagdeel speciaal voor hen		Activiteiten Tiernerdisco, verder weinig activiteiten		Invloed Kunnen vrijwilliger worden etc.		
Categorie IV: Eigen doelen						
Waarom hier n.v.t.	Hoe vaak 1x per week of om de week	Inloop Eerst jumpen, daarna samen op pad (bv zwemmen met mooi weer)	Activiteiten Als er vaker activiteiten georganiseerd worden, graag	Hulp jw Houden zich hier niet mee bezig	Infolders Houden zich hier niet mee bezig	Vrijwilliger Nee, maar komen wel eens met ideetjes
Categorie V: Tevredenheid						
Inloop Mag wel vaker een dagdeel speciaal voor hen	Activiteiten Te weinig, zijn wel blij met tiernerdisco	Hulp n.v.t.	Infolders n.v.t.	Leuk dorp Er is niet heel veel te doen	Van straat n.v.t.	
Categorie VI: Overig						
De hangjongeren rondom het jc vinden ze bedreigend, deze moeten weg! Verder wordt het jc niet alleen als recreatieplaats gezien, maar ook als uitvalsbasis voor andere speelplaatsen.						

Tabel e: Onderzoeksresultaten binnengroep – oudere jeugd, Gendt, 10-05-'07

Categorie I: Jongeren in kaart						
Aantal jongeren 4	Leeftijd 16-19 jaar	Geslacht j/ m 4j	Opleiding/Werk Vmbo en mbo	Woonplaats Allen uit Gendt		
Categorie II: Kennis						
Jc bekend Ja	Jw bekend Ja	Wat te doen Ja	Hoe leren kennen Via folders (her-) opening jc Gendt, via vrienden/ familie	Bestaansreden Om ons van de straat te houden		
Categorie III: Mogelijkheden						
Inloop 2 dagdelen, maar t dagdeel 's middags kunnen ze bijna nooit vanwege school		Activiteiten Die worden er bijna niet georganiseerd		Invloed Kunnen vrijwilliger worden, ideeën aandragen of meehelpen met de organisatie van activiteiten. Alleen is er geen geld dus er wordt weinig met hun input gedaan		
Categorie IV: Eigen doelen						
Waarom hier n.v.t.	Hoe vaak 1x per week	Inloop Weinig te doen in Gendt, anders voetballen op straat	Activiteiten Zijn er bijna niet, anders zouden ze wel meedoen	Hulp jw Geen behoefte aan	Infolders Lezen ze niet	Vrijwilliger 2, vooral vanwege het begeleiden van de 'jonkies'
Categorie V: Tevredenheid						
Inloop Veel te weinig, 1 avond! 'wat heeft dat voor zin! Nu hangen we maar 1 dag minder op straat'	Activiteiten Te weinig	Hulp n.v.t.	Infolders n.v.t.	Leuk dorp Nee, er is veel te weinig te doen en overal op straat worden ze weggestuurd	Van straat Meer dagdelen open, meer activiteiten, meer te doen in Gendt	
Categorie VI: Overig						
Deze jongeren waren nogal negatief over Gendt en gemeente Lingewaard, "Er is hier niets te doen, het jc is te weinig open en intussen mogen we ook niet op straat staan. Wat moeten we dan?"						

Tabel f: Onderzoeksresultaten buitengroep, Gendt, 25-04-07

Categorie I: Jongeren in kaart						
Aantal jongeren 6	Leeftijd 14-23 jaar	Geslacht j/m 6j	Opleiding/Werk Vmbo, mbo, lager geschoold werk	Woonplaats 4 uit Gendt, 2 uit Haalderen		
Categorie II: Kennis						
Jc bekend Ja	Jw bekend Ja, maar niet goed, de vorige jw wel	Wat te doen Ja	Hoe leren kennen ze mogen alleen nog bij het jc in de buurt hangen op straat, en via vrienden/ familie	Bestaansreden Om ons van de straat te houden		
Categorie III: Mogelijkheden						
Inloop 2 dagdelen voor degenen tot 20 jaar, de rest mag tot hun spijt niet naar binnen		Activiteiten Zijn er bijna niet		Invloed Kunnen vrijwilliger worden etc, denken geen echte invloed te kunnen hebben		
Categorie IV: Eigen doelen						
Waarom hier Hier mogen ze alleen nog buiten staan en hier staan ze droog	Hoe vaak Elke dag wel	Inloop Als er leuke dingen te doen zijn, willen ze best af en toe naar binnen (2 willen graag, mogen niet)	Activiteiten Als er leuke dingen georganiseerd worden, willen ze best mee doen, zoals het politievoetbal	Hulp jw Geen behoefte aan	Infolders Geen behoefte aan	Vrijwilliger Geen
Categorie V: Tevredenheid						
Inloop Ontevredenheid max leeftijd	Activiteiten Te weinig	Hulp n.v.t.	Infolders n.v.t.	Leuk dorp Nee, er is niks te doen en ze worden overal van straat gestuurd	Van straat Meer leuke dingen, en 'laat ons gewoon lekker staan'	
Categorie VI: Overig						
'De gemeente moet gewoon stalen bankjes en prullenbakken plaatsen, die kunnen tenminste niet in de fik.' 'Het is stom van de gemeente om iets vandalismeproof te noemen, dat moet natuurlijk getest worden!' Verder werd er een jointje gedraaid midden op de dag en iedereen was daar met zn scooter.						

Huissen:

Tabel g: Onderzoekresultaten binnengroep – jongere jeugd, Huissen, 24-04-'07

Categorie I: Jongeren in kaart						
Aantal jongeren 8	Leeftijd 12-17 jaar	Geslacht j/m 6j + 4m	Opleiding/Werk Vmbo of laaggeschoold werk	Woonplaats 7 uit Huissen, 1 uit Arnhem		
Categorie II: Kennis						
Jc bekend Ja	Jw bekend Ja, er is een goede band mee	Wat te doen Ja	Hoe leren kennen Via vrienden/ familie, via de jongerenwerker	Bestaansreden Om ons van de straat te houden		
Categorie III: Mogelijkheden						
Inloop 4 à 5 dagdelen	Activiteiten Worden bijna niet georganiseerd, zeker niet voor de wat oudere jongeren		Invloed Ze kunnen vrijwilliger worden etc, maar met hun ideeën wordt weinig gedaan vanwege geldgebrek			
Categorie IV: Eigen doelen						
Waarom hier n.v.t.	Hoe vaak Zo vaak mogelijk, anders vervelen en op straat hangen	Inloop Weinig te beleven in Huissen, jc is leuk, ouders hebben liever dat ze in het jc zijn dan op straat hangen	Activiteiten Als ze georganiseerd worden, doen ze graag mee	Hulp jw Praten met de jw wanneer hen iets dwars zit	Infolders Lezen ze wel eens door	Vrijwilliger 5, vooral barretjes draaien
Categorie V: Tevredenheid						
Inloop Te weinig, zouden er graag vaker komen, ook in de weekends. Ook is het jc te klein. De locatie is wel goed.	Activiteiten Te weinig, te veel aandacht voor de echt jonge jeugd	Hulp Erg goed, de jongerenwerker is er echt voor ze en heeft ook door wanneer er iets aan de hand is zonder dat er om hulp gevraagd wordt	Infolders Prima	Leuk dorp Er moet meer te doen zijn in Huissen, genoemd wordt bijv. een zwembad of iets dat niet zoveel kost, ze hebben niet veel geld te besteden	Van straat Hoe meer leuke dingen, hoe minder ze op straat hangen	
Categorie VI: Overig						
Ondanks dat dit een jonge groep is, vinden de oudsten uit deze groep dat er te weinig voor de oudere jeugd georganiseerd wordt.						

Tabel h: Onderzoeksresultaten binnengroep – oudere jeugd, Huissen, 24-04-'07

Categorie I: Jongeren in kaart						
Aantal jongeren 6	Leeftijd 16-18 jaar	Geslacht j/m 4j + 2 m	Opleiding/Werk Vmbo, mbo of lager geschoold werk	Woonplaats 5 uit Huissen, 1 uit Doornenburg		
Categorie II: Kennis						
Jc bekend Ja	Jw bekend Ja, er is een goede band mee	Wat te doen Ja	Hoe leren kennen Via vrienden/ familie of omdat t vlakbij is	Bestaansreden Om ons van de straat te houden		
Categorie III: Mogelijkheden						
Inloop 4 dagdelen		Activiteiten Zijn er bijna niet		Invloed Kunnen vrijwilliger worden etc, maar met hun input wordt weinig gedaan vanwege tekort aan geld		
Categorie IV: Eigen doelen						
Waarom hier n.v.t.	Hoe vaak Elke dag wel in of anders rondom het jc	Inloop Jc is leuk, vrienden komen er ook	Activiteiten Willen graag meedoen als er leuke dingen te doen zijn	Hulp jw Moeten ze bij terecht kunnen	Infolders Is fijn om makkelijk door te kunnen kijken	Vrijwilliger Nee
Categorie V: Tevredenheid						
Inloop Te weinig ,sinds inbraak te weinig recreatiespullen	Activiteiten Te weinig voor de oudere jeugd	Hulp Is goed	Infolders makkelijk in te kijken	Leuk dorp Mwah, te weinig te doen	Van straat Willen ook graag op straat hangen	
Overige opmerkingen:						
Deze jongeren gaven aan ook behoefte te hebben aan een relaxte hangplek buiten. Stalen bankjes en prullenbakken werden voorgesteld, maar noem het dan niet vandalisme-proof, dat moet worden getest! (Vaker gehoord dit!)						

Tabel i: Onderzoekresultaten buitengroep, Huissen, 24-04-'07

Categorie I: Jongeren in kaart						
Aantal jongeren 11	Leeftijd 16-23 jaar	Geslacht j/ m 9j + 2m	Opleiding/ Werk Vmbo, mbo, lager geschoold werk, werkloos	Woonplaats Allen uit Huissen		
Categorie II: Kennis						
Jc bekend Ja	Jw bekend Bij 9 niet, bij 2 wel	Wat te doen JIP onbekend	Hoe leren kennen Via vrienden/ familie	Bestaansreden Om ons van de straat te houden		
Categorie III: Mogelijkheden						
Inloop 4 dagdelen voor degenen tot 21 jaar		Activiteiten Zijn er weinig		Invloed Weten niet of ze invloed kunnen hebben, interesseert ze ook weinig		
Categorie IV: Eigen doelen						
Waarom hier Willen elkaar ontmoeten, thuis kan niet, er is niks te beleven	Hoe vaak Elke dag	Inloop ze zouden best een keer naar het jc willen, ware het niet dat er een andere groep binnenzit waar zij niets mee hebben	Activiteiten Als er leuke dingen georganiseerd worden, zouden ze best mee willen doen	Hulp jw Geen behoefte aan	Infolders Geen behoefte aan	Vrijwilliger Geen
Categorie V: Tevredenheid						
Inloop Max leeftijd is te laag, zouden wel willen komen als de andere groep er niet is	Activiteiten Niets leuk	Hulp n.v.t.	Infolders n.v.t.	Leuk dorp Mwah, als ze op straat kunnen hangen, zorg maar voor een relaxte hangplek	Van straat 'We willen gewoon met rust gelaten worden'	
Categorie VI: Overig						
'Dat we af en toe voor geluidsoverlast zorgen kan kloppen, maar mensen zeuren ook wel erg snel'. Opmerking: Het nadeel van de ene groep binnen hebben, is dat een andere groep buiten blijft.						

